Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 87 (1587) ♦ Четвер, 22 травня 1997 року ♦ Ціна договірна

Про підвищення квартплати:

Багаті не заплачуть, а в бідних давно грошей немає

Міністерство економіки направило на узгодження в профспілки проект постанови Кабінету міністрів «Про завершення переходу на нову систему оплати житла і комунальних послуг».

З 1 червня відповідно до програми діяльності уряду планується ввести 100-відсоткове відшкодування населенням витрат на житлово-комунальні послуги (нині ми сплачуємо 80% їхньої вартості).

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-службі Мінекономіки, в проекті постанови, зокрема, передбачається повністю перейти на адресну допомогу малозабезпеченим верствам населення через механізм житлових субсидій.

Згідно з розрахунками Мінекономіки, в середньому в Україні з прийняттям зазначеної постанови ціни і тарифи на житлово-комунальні послуги зростуть в 1,5 раза, на природний газ — в 1,22—1,46, електроенергію — в 1,15—1,21 раза.

Вимоги переходу до повної оплати послуг населенням є однією з умов надання Міжнародним валютним фондом фінансової допомоги на реформування економіки України.

До речі: Верховна Рада вчора прийняла закон про тимчасову заборону підвищення плати за житлово-комунальні послуги *(див. парламентську хроніку на стор. 4).*

А старий друг усе-таки кращий...

Президент Республіки Польща Александр Квасьневський зустрівся з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом.

Основною темою бесіди стало двостороннє співробітництво. Нині відносини України та Польщі мають характер стратегічного партнерства. О. Мороз зауважив, що добросусідство між нашими країнами сприяє зміцненню безпеки та стабільності в Європі. Глава парламенту відзначив тісні міжпарламентські зв'язки та плідну співпрацю обох держав у міжнародних організаціях, зокрема в Раді Європи.

Обговорювалося також питання розширення НАТО на схід. А. Квасьневський запевнив, що Польща, ставши членом альянсу, сприятиме зміцненню безпеки України.

Польський Президент виступив з промовою перед депутатами Верховної Ради, а потім зустрівся з представниками депутатських груп і фракцій.

Юна Джоконда на тлі куполів древньої Софії

Досить лише на мить зупинити погляд на кількох полотнах цього художника, щоби зрозуміти: маємо справу з латиноамериканськими традиціям, колоритом, темпераментом. Карнавальне багатство кольорів, експресивна насиченість ліній, композиційна віртуозність — усе це є в картинах кубинського художника Хуана Гієрмо Гарсеса Сігаса. Але не обійшлося і без українського впливу, бо наша земля стала для митця, по суті, другою батьківщиною.

Матеріал «З дитинства кут він малював, або Магія творчості Хуана Гарсеса» читайте на 13-й стор.

На колажі: Хуан Гарсес і його робота «Катя», яку художник любовно називає «київською Джокондою».

Дорікати нам нема за що. А допомогти треба

Парламентський статс-секретар Міністерства внутрішніх справ ФРН, уповноважений урядом в питаннях переселенців, Хорст Ваффеншмідт, який перебуває з візитом у Києві, зустрівся з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом.

Під час зустрічі з главою парламенту Хорст Ваффеншмідт сказав, що уряд Німеччини не задоволений тим, що Угоду про захист прав національних меншин, підписану Україною та ФРН минулого року під час візиту до Києва Гельмута Коля, досі не ратифіковано Верховною Радою.

(Закінчення на 4-й стор.).

Про кволу охорону здоров'я та неписьменну освіту

Народні депутати України від Запорізької області зустрілися в парламенті з першим заступником міністра освіти Валентином Зайчуком і заступником міністра охорони здоров'я Раїсою Богатирьовою. Бесіда відбулася з ініціативи заступника голови Комітету з питань економічної політики та управління народним господарством Олександри Кужель. Поштовхом до зустрічі стали листи на адресу депутатів від мешканців запорізького регіону, й зокрема звернення батьків та учнів ряду навчальних закладів.

(Закінчення на 12-й стор.).

Передплату на II півріччя не оголошено. Але «Голос України» передплатити можна

Передплата—97

Газета «Голос України» шанує своїх передплатників. Дякує їм за увагу і повідомляє: ті, хто передплатив газети «Голос України», «Голос України — Тиждень» на весь 1997 рік і надіслав свої листи на розіграш лотереї до січня 1997 року, автоматично стають учасниками розіграшу лотереї у липні ц. р. Ті ж наші читачі, котрі передплатили ці газети лише на перше півріччя, але вирішили продовжити передплату й на друге і хочуть узяти участь у липневому розіграші лотереї, мають надіслати до редакції листи з позначкою: «Лотерея «ГУ»-97». Вкажіть прізвище, ім'я, по батькові і вкладіть копію передплатної квитанції.

Друзі! Стежте за газетою. У найближчих номерах ми розпочнемо друкувати список лотерейних призів наших спонсорів.

До речі, передплатна ціна на II півріччя залишилася незмінною — 12 гривень.

*Передплатний індекс «ГУ» українською мовою — **60955**, російською — **60997**.*

*Передплатний індекс «Голос України — Тиждень» — **40342**.*

... І ВИСОКИЙ РІВЕНЬ

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА на з'їзді УСПП 19 травня 1997 року

Розгляд таких актуальних питань, як економічна ситуація у державі та захист вітчизняного товаровиробника, —важливий. Очікуваною є і обіцянка президента УСПП запропонувати конкретний механізм розв'язання проблем в економіці і фінансовій сфері,— підтримувати парламент, уряд і Національний банк у питаннях, які спираються на професіоналізм, державну позицію. Я додав би: насамперед — на Конституцію і закони України.

Чотири місяці тому під час відкриття першого етапу з'їзду ми обмінялися думками про економічну ситуацію в державі. Чи є тут зміни у кращий бік? На жаль, немає. Про це було сказано і в доповіді.

У соціально-економічному й політичному житті України продовжують діяти дві головні негативні тенденції: неприпустимо великий навіть для перехідної економіки спад обсягів виробництва і разюча невідповідність між величинами ключових макроекономічних показників, передбачених в урядових програмах, щорічних доповідях Президента, в державному бюджеті, в інших джерелах, що визначають суть економічної політики держави, і їх реальними значеннями в житті.

Сукупна дія цих двох тенденцій — це зменшення фінансових ресурсів держави, погіршення економічної кон'юнктури та ділової активності, спад рівня життя громадян, загострення існуючих економічних та соціальних диспропорцій. І постає запитання: слово в нас поєднується з ділом чи ні? Бо гарних слів і сьогодні, під час дискусії, вистачає, а має йтися про конкретну роботу в напрямку проголошених ідей.

Як приклад. У головних політичних документах 1995 року, якими були Звернення Президента до Верховної Ради України і річна доповідь Президента Верховній Раді — «Економіка України в 1994 році», передбачалося, що 1995 рік буде роком початку стабілізації. Фактично: ВВП упав на 11,8%, сільгоспвиробництво — на 5,6%, промислове — на 12%. Ситуація повторилась і в 1996 році. Намічалося зменшення ВВП на 1%, зростання в аграрному секторі — на 0,2%, зростання в промисловому — на 0,6%. А фактично: спад ВВП - 10 процентів, спад в аграрному секторі — 9%, спад у промисловому секторі —5, 1%.

Виникає запитання: хто робив ці розрахунки? Їх неграмотність — це наслідок неефективних законів чи це рівень кваліфікації авторів? Якщо ми проаналізуємо ситуацію упродовж 6 років, то мусимо сказати: це низький рівень кваліфікації і високий рівень безвідповідальності авторів.

У 1997 році ситуація щодо цього лише погіршилася. У поданих урядом до Верховної Ради розрахунках бюджету на 1997 рік передбачено зростання ВВП на 1,7%. Фактично за січень-квітень маємо не зростання, а зменшення цього показника на 7,7%, падіння промислового виробництва на 6,6%, а виробництва товарів народного вжитку — на 24%. Як наслідок — істотне погіршення соціально-економічної ситуації, невгамовна адміністративна сваволя «внизу», безвідповідальність «угорі».

Так, на порушення Закону України про Державний бюджет України на 1996 рік доходну частину було виконано лише на 87,6%. Держава не отримала доходів у сумі 4,3 млрд. гривень, що й стало головною причиною катастрофічних затримок із виплатою зарплати, пенсій і всього іншого. А ми шукаємо причину. І постає запитання: то причина невиплати заробітної плати —це відсутність теперішнього бюджету чи ті 4 мільярди заборгованості, створені тоді, коли бюджет існував?

Пригадайте високі оцінки проекту бюджету на 1996 рік представниками виконавчої влади і тиск щодо його прийняття. Як звинувачували тоді і керівництво Верховної Ради, і мене зокрема, за ту критику щодо закладених в нього неправильно обчислених макроекономічних показників. Але ж саме цифра, яку я називав, виявилася точною, що і Президент визнав у виступі під час подання цьогорічного звернення до Верховної Ради.

За цих умов цілком логічно звучить запитання: наскільки обгрунтованою є реальна економічна політика держави, чи відповідає вона задекларованому Президентом курсу і чи є вона взагалі — економічна політика в державі? Чи курс — це одне, а реальна політика — це щось інше? Частково я уже відповів на це запитання, аналізуючи невідповідність реальному станові справ задекларованих на найвищих державних рівнях ключових макроекономічних показників, що лягають в основу розробки не тільки державного бюджету, а й бюджетів міст, сіл, районів, регіональних та галузевих програм, балансу доходів та видатків громадян. Подібних прикладів багато.

Доводиться чути, що виною всіх бід є Верховна Рада, яка нібито зволікає з прийняттям бюджету і нових податкових законів. Не буду категоричним, бо знаю і позитивні, і негативні сторони Верховної Ради. Але давайте будемо взаємно об'єктивними.

Звернімося хоча б до виступу Президента України 21 березня цього року у Верховній Раді, де він сказав щодо відповідальності за неприйняття бюджету. Я цитую: «Хочу наголосити, відповідальність за його відсутність повністю лежить на уряді. Ми неодноразово чули твердження Прем'єр-міністра, що не можна жити за бюджетом, сформованим на старих засадах... Чим керувався уряд й особисто Павло Іванович Лазаренко, подаючи до Верховної Ради абсолютно нереальний проект бюджету на 1997 рік?» Кінець цитати.

Розумію, що і вина уряду не абсолютна, бо і йому непросто працювати, бо є загальна об'єктивна категорія — величина податку і потреби бюджету.

Для відповіді на питання щодо нового податкового законодавства варто визначитися і з двома іншими.

Чи ми за те, щоб в Україні всі державні питання вирішувалися на підставі Конституції і законів чи на основі беззаконня? І друге: чого ми хочемо? Прийняття бюджету? Прийняття податкових законів? Чи чогось іншого? Що за змістом «пакета»? Скільки разів можна повторювати вигадану тезу про 17 мільярдів пільг? Найретельніші розрахунки Міністерства фінансів показують, що якби все платилося, що передбачалося, максимум шість мільярдів вийшло б. Але ж за практикою і обмеженнями, які вже введені раніше, більш як два не набирається. Для чого лякати людей 17-мільярдними пільгами? Їх просто у природі не існує, навіть теоретично.

Якщо ми стоїмо на засадах Конституції, Закону, а я думаю, що так воно і мусить бути, то маємо визнати головне: порядок прийняття державного бюджету визначається Конституцією і законами України. Іншого — немає. І все те, що має незаконний бік, неконституційний бік вирішення цього питання, не може бути прийнятним.

Прийняттю закону про державний бюджет сьогодні об'єктивно ніщо не заважає, бо вже 5 років, як в Україні є власне податкове законодавство. Недосконале — це правда. Воно було і у вересні минулого року, коли вносився бюджет, воно було в січні, лютому, квітні цього року, є і сьогодні. Більше того, Верховна Рада давно прийняла Закон про Державний бюджет на 1997 рік у першому читанні. Ніщо не заважало прийняти його остаточно і паралельно активно працювати над новим податковим законодавством, у міру готовності якого вносити зміни до бюджету, що неодноразово пропонувалося нами, але не сприймалося виконавчою владою. Інакше ми запізнимося з бюджетом на 1998 рік. Пригадаймо, хто тиснув на Верховну Раду, щоб у 1995 році прийняти «найпрогресивніший», як тоді говорилося, закон про податок на прибуток. А потім ще на 70 сторінок довелося Верховній Раді затверджувати положення про те, як користуватися цим законом. А тепер, з'ясовується, не минуло і двох років, як він уже недолугий, цей документ. То куди ж ви дивилися тоді, шановні? Сьогодні виробництво страждає не так від недосконалості законодавства, як від змін його раз за разом, від оцієї перманентної «податкової революції», яка триває в Україні вже не один рік.

Друге питання. Новий пакет податкового законодавства. Це кілька нових законів і понад 280 змін до 63 наявних. Та нема у світі парламенту, який за такий короткий період, скажімо за місяць чи за два, розглянув би 63 закони. Та ще й які закони!

Не будемо посилатися на практику інших країн, де закони взагалі, і податкові зокрема, розглядаються парламентами протягом років. Візьмімо нашу практику за роки незалежності України. Середній час на проходження законів, пов'язаних із врегулюванням функціонування економіки, — мінімум кілька місяців. А якщо взагалі йдеться про нову систему оподаткування, реальну для запровадження, то потрібен значно більший час.

Наприкінці минулого року уряд вніс проекти, до того ж, як відомо, низької якості (і це правда, і ви це знаєте самі, бо ми не раз це обговорювали). Чому так пізно і такої якості, про це нині не говорять. Верховна Рада зробила все, щоб максимально швидко їх розглянути. Закон про податок на додану вартість набрав чинності. Інші закони прийнято в першому і другому читанні. Отже, всі урядові пропозиції — в роботі. І представники УСПП, очевидно, розуміють це краще від інших. Але наголос чомусь робиться на іншому. Та й ваші ж представники, до речі, працюють над цими проектами у нас постійно, і до вашої думки найбільше прислухаються законодавці.

Я підтримую пропозиції керівників промислових підприємств Запоріжжя, Дніпропетровська, Одеси, Полтави, Донецька, Черкас, Хмельницького, Харкова, Києва, Міжрегіональної асоціації промисловців, які були висловлені під час зустрічі 18 лютого цього року з керівництвом Верховної Ради, головами відповідних комітетів. Це стосується захисту вітчизняного товаровиробника шляхом створення йому відповідних економічних і правових умов діяльності, удосконалення податкового законодавства, кредитної політики, реструктуризації боргів, вирішення питань платіжної кризи. Що стосується реструктуризації боргів, то ще три місяці тому присутні тут голови парламентських комітетів В. Череп і В. Суслов внесли пропозицію про розгляд закону про реструктуризацію боргів. Хто піднявся проти цього? Уряд і все, так би мовити, керівництво виконавчої влади: «Ні в якому разі, тільки в пакеті з системою платежів в Україні». Тепер повертаємося знову до необхідності вирішення цього питання. Всі повторюють, що це потрібно робити, що це потрібно було давно зробити. Справді, було потрібно. Але чому до сьогодні не внесено від уряду цей законопроект?

Згоден з вами в тому, що потрібно боротися не з наслідками, а з причинами кризових явищ, що вкрай необхідне зважене ділове співробітництво Верховної Ради, її комітетів з керівниками підприємств, представниками організацій роботодавців. Верховна Рада відкрита для такого співробітництва. 21 січня цього року, виступаючи на відкритті вашого з'їзду, мені вже довелося висловлювати пропозиції щодо посилення ролі і місця промисловців у суспільно-політичному житті держави. Хотілось би ще раз наголосити на необхідності відрізняти інтереси власні від державних. Що ж стосується політичних переконань, думаю, було б доцільним переводити їх у площину економічного обгрунтування, не доводячи справу до політичних чи інших інтриг.

У цьому відношенні у мене виникає підозра, що УСПП не зовсім єдина у своїх діях. Бо на низовому рівні вона виступає як громадська організація, яка захищає інтереси виробника. А коли в мене таке складається враження, особливо дивлячись на проекти документів з'їзду, що керівництво УСПП збочує на політичну структуру, на політичну організацію. Це протизаконно, а значить — неприпустимо. І зрозуміло, що ви в такому разі опинитеся заложниками уряду, а цього не повинно бути. Ви повинні відстоювати інтереси виробництва — і перед Верховною Радою, і перед урядом, і перед Президентом. Тобто ви, по суті, маєте бути в розумній конструктивній опозиції до структур влади, а не йти слідом за ними так, як вам скажуть.

26 вересня минулого року з метою аналізу реальної соціально-економічної ситуації в Україні, створення єдиного взаємопов'язаного і узгодженого плану виходу держави з кризового становища було створено Міжвідомчу аналітично-консультативну раду з питань розвитку продуктивних сил і виробничих відносин. До складу ради увійшли члени уряду, народні депутати, вчені, фахівці, в тому числі представники УСПП.

Є вже й перші результати роботи. Вже є висновки. І хочу сказати, що жодний аналітичний орган у нас упродовж останніх років не робив такого глибокого економічного аналізу, в тому числі міжгалузевих балансів. У мене виникає запитання: чому у ваших документах нема посилань на ці висновки?

З огляду на це я хотів би звернутися до заяви УСПП від 15 квітня цього року. Вам усім добре відомий цей документ. Давайте поміркуємо з його приводу.

Відповідно до статуту Український союз промисловців і підприємців є громадською організацією, і свій вплив на проведення економічних реформ та захист інтересів вітчизняних товаровиробників повинен здійснювати, як і всі інші громадські організації, через своїх представників у парламенті шляхом внесення пропозицій на стадії розробки законопроектів, при їх обговоренні та прийнятті. Знову запитую: яким чином ви збираєтеся відстоювати свої інтереси? Через створене тільки два дні тому неформальне позафракційне об'єднання? Але цього мало, до того ж марнується час. Аграрники (інколи не дуже, інколи вдало) відстоюють свої питання. А позиції промисловців, виробників не відчуваються у Верховній Раді. Якби відчувалася, то Закон про реструктуризацію був би вже прийнятий, навіть коли б Голова проти нього був налаштований. Але ж навпаки, я підтримую необхідність прийняття цього Закону.

Далі. Чому уряд не прийняв ваші податкові пропозиції, про що говорили під час зустрічі ваші представники? Чи вважав їх недоцільними, чи вигідніше було потім звинуватити Верховну Раду у прийнятті законів, які не враховують пропозиції промисловців? І де тоді ваш реальний вплив на уряд?

Ще раз повернуся до колізії, про яку говорив Президент.

Відбувається засідання Ради національної безпеки та оборони з питань ситуації на газовому ринку та з інших питань. Вношу пропозицію: давайте позбавимо пільг фіктивні СП, які діють нібито за кооперацією з нашими суб'єктами господарської діяльності, наживаючи величезний капітал і не

БЕЗВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

сплачуючи нічого до бюджету (маю на увазі перш за все газові трейдери та інше). Президент підтримує цю ініціативу. Прем'єр підтримує. Через два дні Прем'єр вносить пропозицію письмово, і, вважаючи, що це узгоджується з усіма, так би мовити, суб'єктами влади, ідея проводиться у життя.

Через день, через два — критика Верховної Ради: не такий прийняла Закон. То виникає запитання: ми що, не бачимо, що робить права рука, не бачимо, що робить ліва? Що, не можна домовитися, врешті-решт, як диференційовано підійти до суб'єктів господарської діяльності? Ніхто ж не мав на увазі підрізати інвестиційні можливості наших партнерів за кордоном. Усе можна було елементарно відрегулювати в проекті закону, в самому Законі.

Не можна просто говорити, декларувати закон. Законотворча робота — в кваліфікованому аналізі, у розрахунках на базі фактичних виробничих показників механізму дії умов оподаткування, накладенні цих умов на схему фінансово-господарської діяльності підприємств. За такого підходу Верховній Раді легше приймати необхідні закони і відстоювати ваші інтереси. Відпаде необхідність у політичному «фехтуванні», а його місце заступить діловий діалог між законодавцями і підприємцями.

Ще кілька слів скажу з приводу змісту дискусії, що тут відбувається. Хочу подарувати керівництву УСПП 11 томів законів України. Це не 11 примірників — це один примірник. Якщо хтось не розуміє, що це таке, то ви візьміть «Войну и мир» Толстого, подивіться, як писати той твір і як н[illegible]ати цей твір —дрібним шрифтом, щоб кожна буква в ньому збігалася від першого тому до останнього. І тоді не буде огульної і непотрібної критики, що парламент працює 5 годин, що в нього канікули і ще щось таке. Я не на докір тут присутнім кажу — від вас, скажімо, подібних «випадів» менше чути. Але треба розуміти, що законотворення — це специфічна і дуже нелегка робота, без якої не обходиться жодна держава у світі. Я просив би, щоб УСПП і його керівництво уважно читало ці закони і дотримувалося їх, бо вони для того й пишуться.

І, нарешті, стосовно деяких дискусійних моментів.

Я вважаю, що нам треба ближчим часом створити умови, щоб уряд був урядом. Тут є кілька правових аспектів. Треба, щоб Закон про уряд було прийнято. І не випадково: ми прийняли Закон, який відповідає Конституції, але він блокується зараз на всіх рівнях виконавчої влади і вважається, що не такий Закон потрібний. А який? Давайте подивимося, який і чи буде тоді уряд.

Організаційний момент. Хто вирішує ці питання — про уряд і в самому уряді? Тут один із учасників з'їзду —радник Президента – гарно сказав про те, що треба скорочувати виконавчі структури. Правильно. Треба скорочувати.

Але дивімося: у Франції склад апарату парламенту втричі більший, аніж в Україні, а склад адміністрації Президента — у 20 разів менший, аніж в Україні. І було б правильно, якби радник Президента йому сказав: давайте ми зробимо так і так, то тоді уряд буде скоріше урядом. Бо якщо буде інакше, то не буде він керувати економікою.

Моральний аспект: хто має право працювати в уряді? Там повинні працювати люди з чистими руками. Я тільки так розумію. І Закон про це чітко говорить. І в депутатському корпусі, і в оточенні Президента, і в уряді — тільки так повинно бути. Тоді можна говорити про «чисті руки», про порядок у державі.

Ще одна проблема, яка спекулятивно подається: Конституцію, мов, прийняли за ніч, треба і бюджет за ніч приймати. Ми Конституцію приймали як вінець шестирічної роботи. Але формально, за процедурою, прийняти Закон про податок чи Конституцію — це одне й те ж. За процедурою, я ще раз повторюю. Але потрібна підготовча робота відповідна. Тому ніякого прийняття за ніч не буде. Бо за складністю податкове законодавство не поступається перед Конституцією, якщо не навпаки.

Я розумію, людей взагалі і вас турбує неузгодженість у діях вищого керівництва держави. Турбота зрозуміла. Однак скажіть мені: це Верховна Рада ініціювала три зміни уряду за останні три роки? Це вона стимулювала перманентну нестабільність податкового законодавства? Чи був хоч один приклад намагань з боку Верховної Ради, її керівництва дискредитувати уряд, не йти з ним на співпрацю? Та більше того, у мене складається враження, що уряди нестабільні тому, що Верховна Рада намагається з ними співпрацювати стабільно. Голова Верховної Ради организовував підписи проти Президента, Прем'єра чи когось іншого, ініціював імпічмент Президенту? Хтось хоч натяк може зробити на це? Керівництво Верховної Ради змінювало на місцях досвідчених керівників на тих, хто буде виступати, наприклад, проти Президента чи проти Прем'єра? Чи не помітили аналітики, що прийняття частини податкових законів було наслідком зусиль насамперед керівництва Верховної Ради, зокрема її Голови? Наслідком неймовірного скорочення процедури завдяки високопрофесійності парламенту? І після цього звинувачується Верховна Рада, її керівництво у зволіканні, в якомусь стромлянні палиць у колеса. Я тоді не розумію, що таке колесо, яка та палиця.

Давайте дамо відповідь на ці запитання, тоді зникне питання основне.

І далі. Один із промовців дуже гарно сказав: ми тільки проаналізували Закон про прибуток, а вже бачимо, що він працює не проти виробництва. Але цей Закон ще не прийнятий. Він тільки в третьому читанні буде розглядатись. А ви б подивилися, яким він був у першому проекті, коли надійшов на розгляд Верховної Ради від уряду. Та якби ми прийняли так званий «податковий пакет» у первісному вигляді, то ми б на коліна не тільки економіку поставили, ми б усіх людей відразу поставили на коліна. І тому Верховна Рада не могла піти на такий крок.

Я ще раз повторюю: ми згодні працювати в контакті з вами, з керівництвом УСПП, з Президентом, з урядом і робимо все, щоб така співпраця була. Але говорити тут про неспроможність Верховної Ради або починати теми, які звучали вже стільки разів, що, мабуть, обридли і тим, хто це говорить, —вибачте...

Верховна Рада спроможна робити все, що потрібно для держави і українських громадян. Я тільки прошу підтримки, співробітництва і конструктивної чорнової роботи під час підготовки законопроектів. Зі свого боку можу пообіцяти, що Верховна Рада завжди буде прислухатися до конструктивних думок.

«Ділова людина повинна реалізувати свій потенціал», –

сказав Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, виступаючи на відкритті Міжнародного форуму економічного співробітництва, що розпочався в українському домі. — Тільки за такої умови Україна стане справді сильною.

Торкаючись соціально-економічного становища України, він навів цифри, які відтворюють справжню, а не уявну картину стану нашого виробництва , спад якого триває й далі.

За таких умов, сказав Голова парламенту, часто шукають винного. І, як правило, показують на Верховну Раду. Вона, бачте, навіть винна в тому, що уряд і досі не подав на затвердження новий варіант бюджету на 1997 рік. А це можна було давно зробити. Адже основоположні документи податкового законодавства Верховна Рада вже прийняла. «Держава не має власної економічної і, перш за все, промислової політики. Ось де криється причина наших бід», — сказав він.

Олександр Мороз, розповідаючи про законодавчу діяльність українського парламенту, назвав ряд нових законопроектів економічного характеру, які готові для обговорення і прийняття. Серед них — проект Цивільного Кодексу, законопроекти про обіг цінних паперів, фондовий ринок і багато інших.

Голова Верховної Ради закликав присутніх, а це були в основному представники малого і середнього бізнесу, сміливіше заявляти про себе, щоб заповнити ту нішу у виробництві, яка й досі ще вільна.

Анатолій **АНДРІЄНКО.**

Офіційно

Указом Президента України затверджено Положення про Державну службу експортного контролю України. Їй доручено встановлення державного контролю за здійсненням міжнародних передач озброєнь, військової та спеціальної техніки, окремих видів сировини, матеріалів, обладнання і технологій, що можуть бути використані для створення зброї та військової техніки. Кабінету міністрів доручено привести в місячний термін свої рішення у відповідність із цим Указом.

Столиця

НА АНДРІЇВСЬКОМУ УЗВОЗІ

На Андріївському узвозі 23 травня об 11-й годині відкриється Перший київський дитячий вернісаж мистецтв, який розпочне широку програму традиційного Дня Києва.

Як завжди, на тому-таки узвозі у святкові дні вируватиме розмаїття народних ремесел та образотворчого мистецтва. В Українському домі тим часом проходитиме Перша міжнародна виставка-ярмарок української книги та Другий міжнародний арт-фестиваль.

24 травня на вулиці Трьохсвятительській буде урочисто освячено початок відбудови Михайлівського Золотоверхого собору.

У програмі столичного свята — міжнародний фестиваль реклами, виставка-презентація «Все для киян», виступи творчих колективів та майстрів мистецтв «Київські вечорниці» (Співоче поле Печерського ландшафтного парку), театралізоване свято «Київ древній, віковічний», Другий київський весняний вернісаж, відкриття пам'ятника Ярославу Мудрому.

Новинкою Дня Києва стане свято моди на Європейській площі.

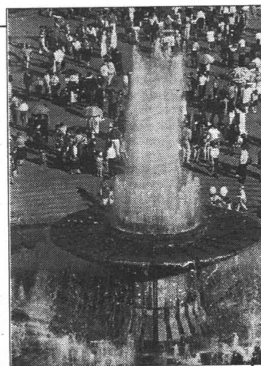
Завершиться День Києва урочистим проходженням по Дніпру вітрильників Княжої регати, молодіжною вечіркою з дискотекою і заключними акордами П'ятого всеукраїнського фестивалю «Червона Рута-97» з великим святковим концертом на Майдані Незалежності.

СКІЛЬКИ В КИЄВІ ВОДОЙМ?

Чотириста. Це крім Дніпра та Київського моря. Таку цифру навів генеральний директор спеціалізованого водогосподарського підприємства «Плесо» Микола Щемко під час розгляду в Київській міській державній адміністрації питання про сьогодення та майбутнє цього водного багатства.

На жаль, зазначалося на нараді, радість від такого щедрого природного дару затьмарюється невпорядкованістю, а часто-густо і запущеністю водних територій. Водозахисні смуги багатьох водойм перетворилися на звалища, частину їх захопили мешканці столиці й «переорієнтували» на городи. На деяких водоймах склалася аварійна ситуація.

Те саме і з пляжами. Хоч у місті й існує 11 пляжних господарств, але на їх розвиток упродовж десятка літ не виділялось ані копійки. Отож будівлі, прокатний інвентар старі та зношені.

Керівництво «Плеса» не сидить склавши руки. Але виділених коштів ледь вистачає для підтримання аварійних об'єктів. Ось тому на нараді йшлося про пошук інвесторів, залучення коштів киян.

Також було схвалено невідкладні заходи із впорядкування київських водойм.

МАТИ, РОДИНА, ДЕРЖАВА

У столичному Будинку вчителя Спілка жінок разом з Київською міською адміністрацією влаштували свято для багатодітних сімей Києва. У ньому взяли участь київські родини, які виховують від чотирьох до одинадцяти дітей та ще й співають, танцюють, пишуть вірші й пісні.

Привітати їх прийшли заступник голови Київської міської державної адміністрації Ірина Голубєва, голова Спілки жінок України Марія Орлик, президент благодійного фонду «Сім'я майбутнього» Ірина Боровик, а також поети, композитори, співаки та художні колективи.

На думку упорядників, свято сімей у Києві стане бажаним і традиційним, бо вдало поєднується з одвічною українською повагою до Родини та Матері. З іншого боку, стане слушною нагодою для того, щоб суспільство ще раз згадало, що джерело, з якого виросте людська спільнота, вимагає постійного піклування про його чистоту та стабільність.

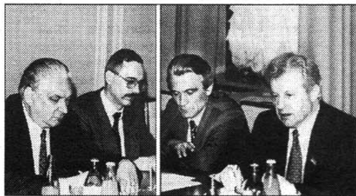
***Анатолій* КРАСЛЯНСЬКИЙ.**

(За матеріалами прес-служби Київської держадміністрації).

У номер

Дорікати нам нема за що. А допомогти треба

(Початок на 1-й стор.).

Однак, як з'ясувалося в ході бесіди, що вини українського парламенту в затриманні прийняття документа немає. Ця угода — на доопрацюванні в Міністерстві юстиції України. Олександр Мороз запевнив гостя, що Верховна Рада ратифікує документ, щойно він надійде до парламенту.

О. Мороз також зазначив, що «Україна не має досить коштів на розв'язання всіх наболілих питань, пов'язаних з національними меншинами. Адже крім німецьких переселенців, доля яких непокоїть уряд ФРН, нашій країні доводиться піклуватись і про численних переселенців з країн СНД». Ці слова викликали розуміння з боку гостя, але він висловив надію, що Україна ативніше надаватиме німецьким переселенцям ту допомогу, яка не потребує особливих фінансових затрат. Наприклад, надання громадянства.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Офіційно

Рік буде. А бюджет?

Президент України Леонід Кучма підписав Указ «Про забезпечення своєчасного складання проекту Державного бюджету України на 1998 рік».

Мета цього документу — забезпечення своєчасного початку бюджетного процесу та проведення органами виконавчої влади, з врахуванням ситуації, що склалась у нинішньому році, роботи щодо складання проекту Держбюджету на наступний рік.

Глава держави зобов`язав Кабінет Міністрів до 1 червня нинішнього року завершити розробку основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 1998 рік. До липня цього року Міністерство фінансів має підготувати попередній проект зведеного бюджету країни.

Під час складання цих документів, говориться в указі Президента, слід виходити з пріоритетності спрямування бюджетних коштів на реалізацію заходів щодо соціального захисту населення, охорони здоров`я, розвитку освіти, науки і культури, охорони довкілля, а також структурної перебудови економіки, скорочення субсидій державним і комунальним підприємствам з одночасним підвищенням ефективності їх діяльності.

Своїм Указом Президент зобов`язав Кабінет Міністрів подати у визначений Конституцією термін проект Закону України «Про державний бюджет України на 1998 рік» на розгляд Верховної Ради разом з необхідними документами та матеріалами.

Б'ють не по паспорту

Вечірнє засідання 20 травня

Проект закону про націоналізацію майна не знайшов підтримки в депутатському залі і після обідньої перерви — надто заполітизованим він став з самого початку розгляду. Навіть пропозиція Голови Верховної Ради Олександра Мороза не вживати у назві законопроекту і в подальшому тексті таке відлякуюче для багатьох слово «націоналізація», замінивши його на нейтральніше, скажімо, повернення майна на користь держави, результатів не дала. Робота над цим законопроектом продовжиться.

Така сама доля спіткала й проект закону України про статус ветеранів військової служби.

Закон можна було б прийняти, говорили промовці. Але ж урядовці, які готували його проект, допустили у тексті невизначеність у системі пільг для військовослужбовців, цілу низку неточних формулювань. Отож нехай вони тепер і доводять його до блиску.

Для багатьох було незрозуміло, чому Кабінет міністрів ні сіло ні впало наполягає на заміні паспортів для наших громадян тоді, коли вже п'ять мільйонів громадян одержали ці документи новітнього зразка. Тепер що —викидати їх і робити ще новіші? Але це — значні витрати і для конкретної людини, і для держави.

Ясність вніс народний депутат України Анатолій Єрмак. Його тези зводилися ось до чого: б'ють не по паспорту, а по нас з вами. І розшифрував сказане. На порушення постанов Кабінету міністрів і чинного законодавства, проінформував він народних депутатів, заступник голови Державної податкової адміністрації України Олексій Шитря від імені міжвідомчої комісії з питань паспортизації уклав з ізраїльською фірмою «Суперком-ЛТД» контракт про виготовлення паспортних карток громадян України. Згідно з цим контрактом тільки протягом року до ізраїльської фірми мало перекочувати з України 33,9 мільйона американських доларів. Крім того, що ця сума перетікала б до Ізраїлю з наших дірявих кишень, так ця паспортизація розтяглася б на десятки років.

Парламентська хроніка

Це був тільки перший етап «паспортизації», повідомив Анатолій Єрмак. А на другому етапі Україна за цю сумнівну справу викинула б на вітер ще 120 — 140 мільйонів доларів.

А лобіював цю ідею, сказав Анатолій Єрмак, один із радників Президента України Володимир Гриньов. Лобіював на користь чужої держави. І тільки Комітет Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією розірвав павутину, що снувалася довкола ідеї паспортизації.

Пропозицію Кабінету міністрів про нову паспортну систему було відкинуто народними депутатами.

На вечірньому засіданні у першому читанні схвалено законопроекти про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та про внесення доповнень до Закону України «Про підприємництво щодо ліцензування космічної діяльності».

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Депутати згодні на «світлі сторінки» з Польщею. Вистачає суперечностей вдома

Ранкове і денне засідання 21 травня

На початку робочого дня депутати приймали високого гостя — Президента Польщі Олександра Квасьневського. Глава сусідньої держави звернувся до українських парламентаріїв з урочистою промовою, в якій підкреслив, що активна співпраця і солідарність, стратегічне партнерство України і Польщі є найкращими гарантами стабілізації в регіоні. Пан Президент з гіркотою згадав чорні сторінки з історії взаємовідносин наших народів і висловив сподівання, що віднині ми писатимемо тільки світлі. Депутати оплесками схвалили це добре побажання: прагнення до взаєморозуміння і співробітництва заперечень не викликало.

Заперечення були доречними, коли перейшли до наступного питання порядку денного — розгляду пропозицій Президента України до Закону «Про місцеве самоврядування» (за попередніми планами, це питання мало розглядатися у четвер, 22 травня). Доповідач, заступник голови Тимчасової спеціальної комісії Валерій Терець повідомив, що Президент надіслав 39 пропозицій до преамбули і 18 — до статей закону. Тимчасова спеціальна комісія уважно розглянула і проаналізувала всі зауваження у результаті чого врахувала 9, частково — 7, 23 пропозиції відхилила. Постійний представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний, підтримуючи позицію глави держави, зауважив, що більшість пропозицій мають правовий і конституційний характер, тому їх необхідно неодмінно врахувати. Далеко не всі депутати погодилися з таким визначенням зауважень, про що і засвідчили дискусії, які розгорнулися під час обговорення кожної пропозиції Президента.

***

Верховна Рада пішла на певні компроміси і внесла деякі суттєві уточнення до тексту статей закону. Як зауважив доповідач Валерій Терець, це дозволяє Президентові його підписати.

Депутати ухвалили закон «Про тимчасову заборону підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються жителям України». Доповідач Михайло Степанов поінформував, що після переходу на стовідсоткову оплату за тарифами, як планує це зробити уряд, вартість житла зростатиме. Так, приміром, квартплата за трикімнатну оселю мала б становити 138 гривень. Вартість газу, електроенергії планувалося підвищити в 1,2 — 1,3 раза. Жоден депутат не виступив проти цього законопроекту. Голова державного Комітету житлово-комунального господарства Ігор Онищук пробував відговорити депутатів, але сесія 230 голосами прийняла цей законопроект за основу. Після внесення доповнень за закон в цілому проголосували 247 народних обранців. Потім депутати вирішили працювати у комітетах.

Людмила КОХАНЕЦЬ.
Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

«Родові муки» в контексті президентського вето

Коментар

Як пам'ятаєте, варіації на тему місцевого самоврядування тривалий час збурювали атмосферу в парламенті. Коли нарешті піврічна епопея скінчилася прийняттям закону, в сесійному залі залунали оплески: в долоні били представники різних політичних орієнтацій. Адже затяжні «пологи» завершилися благополучно лише в результаті політичного компромісу, своєрідного балансу інтересів, узгодження різних позицій. Учора парламент мав «приємну» можливість пригадати «родові пологи»: «Закон про місцеве самоврядування в Україні» повернувся в рідні стіни для повторного розгляду. «Батько» - Президент — численними пропозиціями і зауваженнями пішов на повторний виток політичної грози: так важко здобуті компроміс і баланс інтересів під тягарем президентського «вето» було поставлено під загрозу.

Власне, більшість депутатів у розмові з кореспондентом «Голосу України» погодилася, що деякі пропозиції Президента вдосконалюють правові засади діяльності місцевого самоврядування і їх слід врахувати. Такі ж висновки випливають з аналізу зауважень глави держави, підготовленого відповідними відділами Секретаріату Верховної Ради — юридичним, науково-експертним, з питань діяльності рад. На думку фахівців, зокрема, цілком слушно Президент вказує на те, що в законі застосовано нечітке формулювання «відповідальність місцевого самоврядування»: точніше було б записати «відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування» (до того ж це випливає з Європейської Хартії про місцеве самоврядування). Погоджувалися співрозмовники і з деякими іншими зауваженнями, вважаючи, що їх неодмінно треба врахувати під час розгляду пропозицій Президента. Але така «поступливість» стосується лише кількох, «дрібних» правок. Як сказав заступник Голови Верховної Ради, колишній представник Президента Віктор Мусіяка, «є пропозиції, які концептуально змінять закон, якщо їх реалізувать».

Справді, з «реалізацією» буде проблематично, якщо зважити на таку «незначну» деталь: більшість з певних пропозицій зумовлена не тим, що положення закону «не відповідають, суперечать Конституції України», а, швидше, власним баченням главою держави тієї чи іншої конституційної норми. Більше того, абсолютна більшість цих пропозицій вже була предметом всебічного обговорення як у Тимчасовій спеціальній комісії під час «шліфування» цього закону, так і на пленарних засіданнях — протягом першого, другого і третього читань.

«Концептуальні» зауваження Президента стосуються, наприклад, положень закону, пов'язаних з повноваженнями районних і обласних рад, які нібито суперечать Конституції України. Зокрема, щодо можливості створення ними президії (колегії), визначення кількості складу ради, організації проведення референдумів та виборів органів державної влади і місцевого самоврядування, створення органів з управління об'єктами спільної власності територіальних громад, внесення пропозицій щодо кандидатур на посаду голови відповідної місцевої адміністрації та інші.

Однак Президент посилається на окремі положення статей 118, 141 та 142 Конституції України без урахування інших норм як цих статей, так і статей 143 та 146 Конституції, згідно з якими повноваження обласних і районних рад, питання організації, формування та діяльності органів місцевого самоврядування визначаються законом.

Так, що стосується права обласних і районних рад утворювати президії (колегії) цих рад, то зазначені органи є дорадчими органами районних і обласних рад, які вона «може», а не зобов'язана утворювати (стаття 57). До того ж, згідно зі статтею 6 Європейської Хартії про місцеве самоврядування, як про це вже зазначалося, місцеві органи влади повинні мати можливість самостійно визначити свої внутрішні структури.

Автор пропозицій особливо прискіпливо ставиться і до тих положень, де йдеться про питання власності. Стаття 142 Конституції України встановлює, що об'єкти комунальної власності поділяються на три відносно самостійні групи: ті, що знаходяться у власності територіальних громад сіл, селищ, міст; ті, що є об'єктами їхньої спільної власності і перебувають в управлінні районних і обласних рад; об'єкти комунальної власності, об'єднані територіальними громадами сіл, селищ, міст на договірних засадах. Саме для управління цими об'єктами територіальні громади і мають право створювати відповідні органи і служби. Що стосується об'єктів спільної власності територіальних громад, які перебувають в управлінні районних і обласних рад, то Конституція України спеціально не передбачає, але і не забороняє їм створювати відповідні органи і служби для управління цими об'єктами. Тому, відповідно до статей 143 та 146 Конституції, ці питання можуть бути врегульовані законом. Це ж стосується і зауважень щодо «неконституційності» окремих положень статей 43 і 44 закону, в яких йдеться про виключні повноваження районних і обласних рад та повноваження, які вони делегують місцевим державним адміністраціям (пункти 16, 19 пропозицій Президента).

Окремі депутати припускали, що у запалі нинішньої дискусії парламент може не подолати вето Президента, хоча особисто вони вважають: більшість пропозицій зумовлена насамперед міркуванням доцільності, а не конституційності, і порушує цілісність концепції закону. А коли заходить про «доцільність», даруйте за натуралізм, повторні «родові муки» затьмарюють «голос розуму» — «реанімація новонародженого», як правило, завершується каліцтвом.

І на завершення посилання на Віктора Мусіяку: особисто він вважає, що уточнення формулювань деяких понять можна було б зробити після підписання закону Президентом. Щодо інших принципових зауважень — ми вже цитували його думку.

Людмила СПЕПАНІВА.

Коментар

Примирення давно примирених

В*ЧОРА Президенти України та Польщі підписали акт примирення між двома державами і поставили, таким чином, квітку на великій та значній будівлі двосторонніх відносин. Людям і президентам приємно. Але, неодмінно запитають скептики та прагматики, чи є історична потреба в «історичному примиренні»?*

Справді, факт підписання українсько-польського документа викликає роздуми. Звичайно, і в Україні, і в Польщі пам'ятають деякі неприємні для обох країн моменти спільної історії. Пам'ять цю не стерти ніякими офіційними заявами про історичне примирення. Але якщо виходити з реалій сьогодення, то чи є нині якась «історична неприязнь» українського народу до польського і навпаки? Чи є якісь грунтовані на цьому політичні суперечності, чи є та давнина гальмом для розвитку нинішніх взаємин? Беруся стверджувати, що ні. Сусідські відносини Польщі та України — взірцеві. Польща першою визнала нашу незалежність і, на відміну від деяких інших сусідів, ніколи не бралася за порпання в історії і не намагалася спекулювати на відомих історичних фактах. Ми маємо підписаний та ратифікований Договір про дружбу, співробітництво та добросусідство, тобто серйозний юридичний, а не декларативний документ. Чи це не переконує в тому, що наші держави «помирилися» вже давно і без особливих декларацій?

Втім, сама ідея «історичного примирення» не нова. Скажімо, свого часу з ініціативою щодо румуно-угорського історичного примирення виступив колишній румунський Президент Іон Ілієску. Для Румунії та Угорщини, треба сказати, такий документ важив би досить багато, адже до останнього часу їхні відносини залишалися, сказати б, прохолодними, і висловлювання на кшалт «румунофобія» чи «угорофобія» були не рідкісними в Угорщині чи Румунії. Але необхідність інтеграції до НАТО змусила держави дійти компромісу, і було підписано — ні, не акт про історичне примирення, а звичайний договір про дружбу та добросусідство. Потреба в додатковій фіксації «примирення» відпала сама собою.

Інший свіжий приклад — чесько-німецька декларація щодо «судетського питання». Необхідність її укладання грунтувалася на вимогах вигнаних після війни з Судетів німців компенсувати їхні втрати: нерухомість, майно тощо. Тобто, окрім морального аспекту проблема мала ще й цілком конкретний, матеріальний. Вона вийшла на міждержавний рівень, отож постала необхідність у підписанні спеціального документа, який угамував би пристрасті по обидва боки німецько-чеського кордону.

Та повернімося до Києва. Після всього сказаного не треба, однак, вважати, що документ, підписаний Кучмою та Квасневським, непотрібний чи зайвий, хоча й виразно декоративний. Ні. По-перше, треба було ж чимось ознаменувати перший візит Александера Квасневського в Україну, а всі глобальні угоди та договори вже підписані до нього. По-друге, підписання такого документу — свідчення високого рівня українсько-польських відносин і, що важливо, взаємодовіри держав. По-третє, ця українсько-польська акція є зразково-показовою і дещо пропагандистською напередодні ще одного історичного візиту — пана російського Президента Бориса Єльцина.

Росія, на нашу біду, дуже ревно стежить за зближенням України з будь-якою державою на захід від неї. Отож факт задокументованої українсько-польської любові в період, коли українсько-російські відносини перебувають в кризовому стані, міг би ще раз підказати росіянам деякі прості істини. Що, наприклад, час позбавитися великодержавних амбіцій і манери тягнути всіх до нового союзу під гомін байок про «поглиблену інтеграцію». Що час позбавитися і синдрому «собаки на сіні» та спекуляцій на тій-таки історії. Що активне рівноправне співробітництво з Україною набагато корисніше за думські «севастопольські» клоунади тощо. Українсько-польські відносини мають бути взірцем, насамперед, для нашого північно-східного сусіди.

Анатолій **МАРЦИНОВСЬКИЙ.**
Фото **Юрія ВЕНГЕРЕША.**

Володимир СТРОЙ, **«Голос України» (з Риги)**

Громадянство для громадянства. Що ж для громадян?

П*РАВО ПОДАТИ заяву про вступ у громадянство Латвії мають майже 124 тисячі осіб, які проживають у цій балтійській країні. Проте ним скористалося лише 10 тисяч. Із загальної кількості негромадян віком від 16 до 20 років лише 1,7 відсотка молоді подали заяви на натуралізацію.*

«Невже ми будемо такі сліпі й радітимемо, що ніхто не приймає наше громадянство?» — заявив недавно по радіо Президент Латвії Гунтіс Улманіс і закликав громадськість та політичні партії допомогти скласти об'єктивну картину відношень між усіма жителями Латвії.

Це перша ластівка. До цього Рига скрізь і всюди заперечувала існування проблеми латиського громадянства, на яку звертають увагу ЄС, Росія, ОБСЄ.

Недавно відбулися збори Спілки українців Латвії, де підкреслювалося, що 96 відсотків українців Латвії через і чи інші причини не мають громадянства жодної країни. Після тривалої та гарячої дискусії члени спілки підтримали ініціативу Президента Латвії і подали багато пропозицій щодо спрощення порядку натуралізації, які буде передано главам держави та парламентаріям обох країн.

Хроніка. Факти. Події

● *Женева*

Та все ж ми не останні...

Песимістично оцінюють спроможність України та Росії експерти Всесвітнього економічного форуму, який базованого в Женеві. В опублікованій щорічній доповіді вони поставили Україну на передостаннє, а Росію — на останнє місце у списку, який налічував 53 країни. Особливо підкреслено такі слабкі сторони двох країн, як і ухиляння від податків, всепроникна корупція, неефективність міліції у захисті особистої безпеки та високі витрати, нав'язані організованою злочинністю бізнесові.

● *Грозний*

Майже як під «домашнім арештом»?

Відносини між Москвою та Грозним знову затьмарилися після того, як російські винищувачі примусили повернутися до Грозного літак, у якому офіційна делегація Чечні летіла до Одеси для подальшого слідування на міжнародну конференцію з проблем російсько-чеченських відносин у Гаазі.

Віце-президент Чечні Ваха Арсанов, котрий очолював делегацію, відразу після повернення до Грозного виступив з вимогою, щоб представництва президента, уряду та МВС Росії залишили територію Чеченської Республіки. Перший віце-прем'єр Чечні Мовладі Удугов назвав пригоду «провокацією з боку російських прикордонників та грубим порушенням підписаного в Москві Договору про мир та принципи взаємовідносин між Росією та Чечнею».

Як повідомляє ІТАР-ТАКС, авіалайнер «Як-40» належить одній з українських авіакомпаній. Він спеціально прилетів до Грозного за чеченською делегацією. В аеропорту столиці республіки твердять, що питання про переліт літака до Одеси було узгоджено з представництвом російськогопрезидента в Чечні та документально оформлено. Однак російські прикордонники ве після вильоту літака з Грозного начебто зажадали, щоб він сів в аеропорту Мінеральні Води для митного огляду. Чеченська сторона відмовилася. У повітря було піднято винищувачі. І цивільний літак із делегацією був змушений повернутися до Грозного.

● *Вашингтон*

Дорогувато й для США

За попередніми оцінками, розширення НАТО обійдеться США у 150—200 мільйонів доларів щороку протягом 10 років, та поки рано говорити про конкретні цифри, бо ще не відомо, скільки саме нових членів буде прийнято до НАТО. Таку заяву зробив перший заступник держсекретаря США Строуб Тебботт, виступаючи в атлантичній раді США. Він визнав, що питання про витрати, пов'язані з розширенням альянсу, стане непростим у взаємовідносинах адміністрації та сенату США.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Че Гевара помилився? Час покаже...

З*АЇРСЬКА КРИЗА вже давно вийшла за межі цієї центральноафриканської країни і, можна сказати, підійшла до кінця... певного етапу.*

А починалося все вісім місяців тому з так званих «безладь» під керівництвом людини, ім'я якої явно могло сказати, що заколот переросте у справжню війну. У свої 56 років Лоран-Дезіре Кабіла починає вдруге політичну кар'єру і небезуспішно: сьогодні можна сказати, що ключі від влади практично у нього в кишені.

З політичного напівзабуття його «витягли» войовничі баньямуленге — тутсі, котрі далеко не лялечки. Підтримані Руандою, Бурунді та Угандою, тутсі, які опиралися спробам заїрської армії витіснити їх у Руанду, почимали торік у вересні збройний заколот. Уже в жовтні криза набула чіткого забарвлення: основною метою заколотників, котрі спочатку боролися за «свободу хотіння», стало повалення режиму президента Мобуту Сесе Секо. І в затінку пальм сусідніх із Заїром країн пожвавішали американці та французи, які спостерігали за подіями.

В результаті цього «пожвавлення» низка розпливчастих політичних утворень швиденько об'єдналася в Альянс демократичних сил за звільнення Конго-Заїру (АДСОК), головою якого став Лоран-Дезіре Кабіла — «революціонер» з пристойним стажем.

Ще в 1964 році нинішній лідер повстанців брав участь у заколоті, вчиненому П'єром Молеле, учнем і соратником легендарного Патріса Лумумби, долею якого були засмучені робітники і колгоспниці всього Радянського Союзу. Кабіла довгі роки вів боротьбу проти центральної влади, і у 1984 році йому посміхнулася удача: його бійці оволоділи кількома містами Заїру. Однак за іронією долі, саме нинішній начальник генерального штабу Заїрських збройних сил генерал Махеле вибив тоді бойовиків з завойованих ними позицій.

А задовго до свого тимчасового успіху в 80-х, ветеран лумумбівського руху приймав у гостях Ернесто Че Гевару, який на той час вже думав про «світове багаття революції». Йшлося про створення чергового осередку «антиімперіалістичної дестабілізації». Але, судячи з розповідей очевидців, на Че не справила гарного враження зустріч із Кабілою. Він не побачив у заїрцеві серйозного революціонера.

Але повернімося у день сьогоднішній. Нині справа вигоріла. Заколот тутсі, що перетворився на заїрський заколот, контролює практично весь Заїр і святкує перемогу. Можна сказати, що з початку року повстанці не зустрічали особливих перешкод на своєму шляху і брали міста навіть занадто успішно, на думку іноземних «спонсорів». Думається, що останнє слово можна вжити і без лапок.

На завойованих територіях населення після першого періоду ейфорії починає розуміти, що заколот, та й перемога, не є заїрські у повному розумінні цього слова. Представник Білого дому Майкл Маккері заявив: «Для мене очевидно, що ми повинні, залишивши в минулому президента Мобуту, думати про те, як сформувати уряд, який задовольнив би потреби заїрського народу». Відзначимо, що офіційні особи США не вважають Кабілу демократом і не бачать у ньому якостей, притаманних главі уряду.

Тим часом Франція, що підтримувала президента, до останнього не втрачала надії на мирне врегулювання конфлікту. Її позиція стала безглуздою після того, як минулого тижня президент Мобуту залишив столицю, обравши для доживання (колишній глава держави хворий на рак) Марокко. Поразка Мобуту сприймається як крах політики Парижа. Великобританія визнала законною зміну влади в Кіншасі. В Лондоні вітають зобов'язання Кабіли провести загальні вибори.

Повстанці ж закликали залишки урядової армії Заїра «здатися без будь-яких умов». Між «людьми президента», які залишилися в країні, відбуваються криваві розборки...

Яна СТАДІЛЬНА
(За матеріалами зарубіжної преси).

ЗАХИСТІМО ВИБОРИ

Конституція — закон для кожного

НИНІ в парламенті тривають дискусії з приводу нового виборчого закону. Є кілька проектів. Є й офіційний, ухвалений у першому читанні. Щодо нього висловлюються різні думки. Дехто взагалі виступає проти змішаної системи виборів. Але, здається, більшість, хоча й налаштована на проведення виборів за мажоритарно-пропорційною системою, все ж має критичний погляд на те, які норми закладено в офіційному проекті. Ми звернулися до практика у проведенні виборів — голови Центральної виборчої комісії Івана Ємця, юриста за фахом, котрий упродовж останніх років був безпосередньо причетний до реалізації виборчого законодавства. Він бачить огріхи, базуючись на своєму досвіді. Тож слово — Іванові ЄМЦЮ.

— Проект нового закону про вибори народних депутатів України в цілому демократичніший за існуючий. Він знімає бар'єри явки виборців, пропонує ввести позитивне голосування замість негативного, він передбачає проведення виборів на змішаній основі — 225 округів одномандатних і один загальнонаціональний, де балотуватимуться кандидати за списками партій, змагаючись за решту 225 мандатів. Усе це добре. Але водночас у цьому законопроекті є цілий ряд положень, що не відповідають вимогам Конституції. Я послався б, скажімо, на деякі статті Конституції, які треба повністю реалізувати в законі про вибори. По-перше, стаття 22, де записано, що «при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод». По-друге, стаття 24 проголошує: «Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом». У другому пункті цієї статті йдеться про те, що не може бути привілеїв чи обмежень за політичними, релігійними чи іншими переконаннями. А в законопроекті про вибори саме ця вимога й не дотримана. Бо той, хто належить до партії, може йти на вибори і в партійному списку, і в одномандатному окрузі. Це нерівність людей перед законом, а Конституція закріплює рівність.

Крім цього, того, хто бажає боротися за мандат, підштовхують вступити до партії, бо член партії може бути і в списку, і в одномандатному окрузі. Тобто це не є свобода вибору політичних переконань, це не є демократично. А зважте ще й на те, які в нас партії. Ось ця сильніша, скажімо, значить, у неї треба йти, а в слабенькy нема сенсу вступати, бо вона не одержить достатньо голосів. Тож підштовхують саме до сильної партії, численної у порівнянні зі слабкою, нечисленною. Не розв'язано питання, або неправильно це зроблено в проекті закону щодо ролі громадських об'єднань. Я вважаю, що свого часу це не досить чітко продумали і записали в Конституції. За Основним Законом (ст.16) об'єднання і партії мають однакові, рівні права.

Але визначено, що лише «політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах».

І ця ж стаття проголошує, що «ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій».

Виходить, для того, щоб виокремити, які саме з громадських організацій можуть брати участь у виборах, треба вносити зміни до Конституції. Бо в ній записано: «Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів...».

— А за проектом нового виборчого закону громадські організації не є суб'єктами виборчого права?..

— Так.

— Утім, у законопроекті про вибори записано, що не член партії може бути в партійному списку... Але як це практично здійснити?

— Так, але чому партієць «має право», а той лише «може бути»? І ще одне: права і свободи громадян не можуть бути обмежені поза Конституцією.

— Інакше закон може бути визнано неконституційним?

— Так. У Конституції є стаття 124, у якій йдеться: «Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі». Всього один рядок. Але це настільки змінює ситуацію в державі, що багато хто не розуміє масштабності перетворень. Адже тепер усе, що діється в державі, може бути оскаржено в судах.

— Дуже демократична норма...

— Так, але її наслідки треба враховувати під час розробки закону про вибори. Тут і ментальність наша, і правова свідомість, і правова підготовка суспільства — все відіграє роль. Скажімо, якщо записати у виборчому законі, що всі дії, рішення і бездіяльність комісій оскаржуються в судах, то неважко уявити кількість скарг, спорів у всій системі судів, починаючи з районного і аж до Верховного. Уявіть, поки учасник виборчого процесу пройде цим ланцюжком, то може статися так, що обраний депутат роками не зможе вступити на посаду. Бо все це крутитиметься в судах. І якщо зараз не продумати, суди якого рівня розглядатимуть ці справи, вибори взагалі можуть бути провалені. Вважаю, що кваліфікованіше і без зайвих втрат часу могли б розглядати у першій інстанції обласні, а також Київський, Севастопольський міські суди. Залишатиметься для оскарження одна інстанція — Верховний суд.

Не розв'язано в проекті закону досить чітко й питання про формування округів. Уявіть собі 225 округів замість 450. Якщо у нас є округи, до яких входять три—чотири райони, то тепер це буде чотири—шість—вісім районів. А законопроект вимагає, щоб це була замкнута адміністративно-територіальна одиниця—область, щоб не перетиналися території, щоб кількість виборців у кожному окрузі не перевищувала певний відсоток. Ми направили пропозиції ЦВК голові ТСК з опрацювання виборчого законопроекту Валерію Мішурі. Але ніхто їх не врахував. Люди не відчувають, не усвідомлюють, які проблеми можуть виникнути у зв'язку з цим. Скажімо, якщо механічно утворити округи, то вони не матимуть хоча б приблизно рівної кількості виборців.

Оце й будуть також різні умови для кандидатів. А це одна з підстав для того, щоб у Конституційному суді визнати неконституційність закону, а вибори нелегітимними. Як це й було зроблено у Казахстані. Там формування округів відіграло вирішальну роль.

До речі, у Великій Британії діє спеціальний комітет з утвердження кордонів округів, і у своїх рішеннях він виходить з інтересів саме виборців, а не партій.

Ось у мене ціла тека матеріалів, котрі ми подавали депутатам. Практично нічого не враховано. Коли вже було створено тимчасову спеціальну комісію, ЦВК подала постатейні зауваження і пропозиції. Але також практично нічого не враховано.

Навпаки, проект навіть погіршено. Ось, скажімо, щодо формування виборчих комісій. У проекті йдеться про те, щоб до них входили члени їх партій. Запитання: а скільки ж партій братиме участь у виборах? Щонайменше — 15. То склад же комісій менший. Це перше. А друге, ви ж самі пишете, що до окружних комісій входитимуть від 11 до 15 чоловік, то за яким принципом добирати партії в — членів комісій.

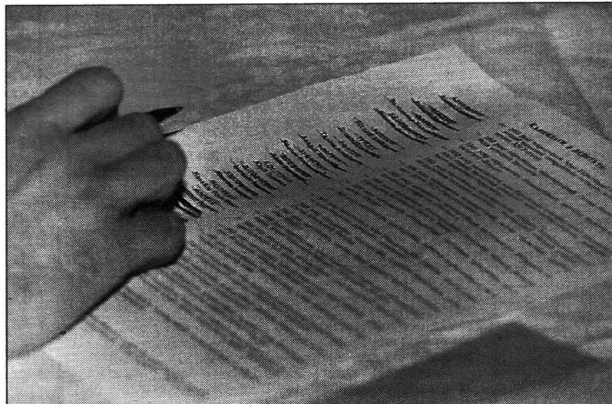
—А вимоги, щоб вони були юристами, нема...

—Де там! Дільничні виборчі комісії налічуватимуть 8–14. Але ж є комісії, котрі складатимуться з 3—5 осіб. Як в окружній комісії врахувати інтереси усіх 15 партій. Це ж почнеться: а чого комуністів узяли, а рухівців — ні? Або навпаки. Професіонали, виходить, взагалі не потрібні. Головне — партійність.

Ми не проти цього закону, концептуальні його положення нормальні. А от механізми, відповідність Конституції треба продумати ретельніше.

—А ось у новому законопроекті йдеться про реєстр, а не про список виборців. І формувати його має МВС. Це щось схоже на картотеку чи [illegible] з відбитками пальців...

—Я звернув увагу і пропонував усунути це. До роботи над проектом закону залучено цілий ряд міністерств і відомств, які, скажімо, не визначили свого ставлення до того, що для них записано в ньому. Скажімо, МВС має виготовити Державний реєстр. І не всіх громадян, а саме виборців. Треба виокремити з усього дорослого насе-

З архіву «Голосу України»

Проект нового виборчого закону не передбачає негативне голосування. Тобто викреслювати прізвища кандидатів, як це було на минулих виборах, тепер, мабуть, не будемо.

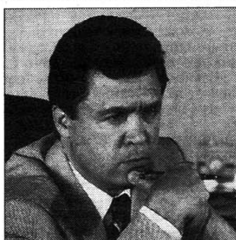
Пацифізм у «війні технологій»

Актуально

МІНІСТЕРСТВО у справах науки і технологій — одне з «наймолодших» в Україні.

Про напрями розвитку роботи, проблеми та шляхи їх розв'язання розповідає міністр України у справах науки і технологій академік Володимир СЕМИНОЖЕНКО.

— У всіх цивілізованих країнах світу проблеми розвитку науки і високих технологій давно вже піднесено до рангу державних і національних пріоритетів. Наприклад, через місяць після інавгурації Президент США Білл Клінтон оприлюднив свої підходи до політики у сфері науки і техніки, запропонував програму прискорення науково-технічного прогресу. В результаті цілеспрямованої науково-технологічної і промислової політики держави Японія і Корея стали такими, якими ми знаємо їх сьогодні. Треба віддати належне нашому Президентові, фактично з його ініціативи минулого літа і було створено Міністерство у справах науки і технологій. Свою прихильність до пріоритетів науково-технологічного розвитку Леонід Данилович підтвердив і в недавньому посланні Верховній Раді, наголосивши, що коли Україна не розвиватиме високих технологій, відбудеться деіндустріалізація економіки, і країна перетвориться на сировинний додаток розвинених країн. Президент запропонував розробити спеціальну програму стимулювання експорту високотехнологічних виробництв.

У пресі вже повідомлялося, що недавно в Гебзе (Турецька Республіка) створено спільну україно-турецьку науково-дослідну лабораторію. З'ясувалося, що серед загальнодержавних пріоритетів Туреччини на першому місці — наука. А потім уже все інше. Обсяг фінансування науково-технологічної галузі тут удвічі вищий, аніж у нас. І тільки коли щось не в змозі розвивати самі — купують у інших, у тому числі в Україні.

— Але Україна також купує в інших...

— Так, але не завжди те, що нам потрібно, не завжди виправдано і аж ніяк не завжди найкращої якості! Зокрема, мова може йти про тест-системи для визначення інфекційних заражень, у тому числі на СНІД, хвороби крові, онкозахворювань і т. ін. Поясніть: навіщо купувати тест-системи, скажімо, у Франції, якщо ми у змозі створити їх самі? До речі, економічний ефект від виробництва нещодавно розроблених вітчизняними вченими тест-систем для діагностування на ранній стадії онкозахворювань, за попередніми оцінками експертів, становитиме 75 млн. дол. за рік.

Нині підготовлено положення про науково-технічну експертизу технологій та обладнання, що їх закуповують за кордоном на кошти держбюджету. І тільки за наяв-

ВІД ПРОФАНАЦІЇ

лення виборців — до 18 років всіх виключити, а також тих, кого в судовому порядку визнано недієздатним. Але головне, що міністерство не має таких функцій і, як мені повідомили, воно не готове до цього.

Міністерство закордонних справ має за проектом створювати виборчі комісії на територіях інших держав. Їх можна і потрібно створювати на території консульств, посольств, інших офіційних представництв. А уявіть собі Тюмень, де кількасот тисяч людей — громадяни України, які тимчасово працюють там. Як можна організувати вибори? І до якого округу внести усіх цих людей? Ми пропонували обмежитися тими, хто стоїть на консульському обліку в зарубіжних країнах. А в проекті записано, що громадяни, котрі перебувають за кордоном, беруть участь у голосуванні. Як? Де голосуватимуть? Якщо постане спір, куди такий виборець звернеться до суду? Там судів України немає.

Залучені Міністерство інформації, Національний банк, Мін'юст, Верховний суд. Останньому записано організувати роботу у вихідні, щоб розглядати справи... І прокуратурі — також.

—Чому ж усе-таки так важко й довго йшли вибори?

—По-перше, майже нема ніяких бар'єрів на стартовому етапі. Десять виборців висувають претендента, збирають 300 підписів, невеликі формальності і претендент — уже кандидат. Не випадково, що легкість, з якою ставали претендентом і кандидатом, дала величезну кількість осіб, котрі пройшли через виборчі комісії. Близько 8 тисяч чоловік на 450 місць. Багато хто сходив з дистанції. Були округи, де балотувалися по 30 чоловік. Це величезні витрати. І шанс обрати був невеликий. А бар'єри на фініші виборів і призвели до затяжного виборчого процесу. Це вимоги: 50 відсотків виборців мають з'явитися на виборчі дільниці; кандидат повинен набрати не менш як 50 відсотків від цих 50 відсотків, що з'явилися, а ще й не менш як 25 відсотків від списку. Якби не було хоча б одного з цих бар'єрів, скажімо, набрати не 50 відсотків від тих, що з'явилися, а 25 відсотків від списку, то вже в квітні 1994 року, після повторного голосування, мали б 419 депутатів. Бар'єри вибудовано було нерозумно.

—З різних причин новий закон про вибори може не прийняти. Якщо до чинного закону внесуть зміни в такому варіанті, як ви сказали, і погодиться на відносну більшість, чи може спрацювати він ефективніше?

—Такі спроби були у Верховній Раді. Знаю, що Сергій Соболєв, Валерій Пішура, Віталій Шевченко вносили такі пропозиції. Але зараз, наскільки я розумію, коли був проголосований у першому читанні цей новий проект закону, всі відійшли від проектів змін, що вносилися до чинного закону.

—Бурхливий хід виборів і гроші. Це пов'язують напряму. І думають так: як вклав гроші, так і одержав... мандат.

—Я глибоко переконаний, що на першому етапі виборів —березневі і повторні — йшла боротьба за мандати без якоїсь видимої участі великих грошей. Хтось міг виготовити й розповсюдити більше плакатів і листівок. За рахунок цього могла бути нерівність. Скажімо, у когось є особистий виборчий фонд, а у когось — нема. Закон не встановлює якогось суворого контролю за використанням цього особистого фонду. А вже на останньому етапі, коли звільнялися округи і туди пішли на вибори представники банків, комерційних структур, тоді пішли розмови про гроші. Хочу сказати, що відносно використання державних коштів, виділених на вибори, цілком і повністю все підконтрольне. Кількість листівок, виступів по радіо й телебаченню тощо. Особисті фонди ці люди також не перевищували. Все було досить розумно зроблено. Скажімо, говорять, що десь підкуповують округи, укладають усілякі угоди, дають кредити безпроцентні, або на пільгових

З архіву «Голосу України»

А подібний збір підписів на підтримку висування і під час минулих виборів був недійсний.

умовах. Одначе не все так просто, як ведуться ці розмови. Мабуть це є. Але, скажімо, якщо якась комерційна структура співпрацює з місцевою владою протягом багатьох років і надає кредити вже кілька років, а потім там балотується її керівник, то що, перед виборами має відмовити в такому кредитуванні? Укладають угоди: ми вам пальне, а ви розраховуватиметеся новим врожаєм. І розраховуються ним. І комерційна структура продає цей урожай за своїм інтересом.

Ми кілька округів перевіряли з приводу надання гуманітарної допомоги. Але якщо людина надає цю допомогу 10 районам України, якщо для ремонту харківської каналізації під час аварії було виділено сім мільярдів ще старих карбованців, то це не просто допомога, яку раптом людина дала на свій округ... Вона й раніше допомагала роками. Як можна сказати, що це купівля округу? Якщо фірма безплатно годує жебраків у Печерському, Дарницькому, Московському районах, то коли її керівник балотується в Дарниці, й обіди мають скасувати для нещасних? Є багато цікавих моментів. Або візьміть таку ситуацію. Звернулася школа-інтернат — дайте дітям на одяг. Допомогли. Діти не голосують, а що там 300 батьків-п'яниць чи бомжів, то невідомо чи голосували взагалі ці люди, і як вони, ці 300 чоловік, вплинули на результати виборів. Ну заборонимо надання допомоги, то кого ми покараємо?

—Остання гучна справа про вибори Ольги Колінько була пов'язана з матеріальним заохоченням виборців. Верховний суд виніс вердикт. Але сама Ольга Михайлівна вважає це рішення неправильним.

— Я пам'ятаю минуле наше інтерв'ю, в якому ви дуже заінтересовано і прискіпливо намагалися встановити всі деталі цього виборчого процесу. Ви знаєте їх. Тому не буду доводити знову, а лише скажу, що в рішенні Верховного суду на сторінці 60 записано: «Оскільки в протоколах зазначених дільничних виборчих комісій про результати підрахунку голосів відомості про загальну кількість виборців, включених до списків виборців по виборчих дільницях, кількість виборців, які одержали виборчі бюлетені, не відповідають практичним обставинам і здобуті внаслідок введення в оману виборців та інших суб'єктів виборчого процесу, порушення закону про вибори народних депутатів України, які істотно вплинули на результати голосування, то, відповідно до ст. 43 Закону України про вибори народних депутатів України, вибори вважаються такими, що не відбулися. Центральна виборча комісія не тільки вправі була скасувати рішення окружної виборчої комісії про визнання Колінько О. М. обраною народним депутатом по Левандівському виборчому округу, а й зобов'язана була це зробити». Тобто однозначно Верховний суд прийняв рішення, що були сфальсифіковані вибори. Верховний суд також виніс окрему ухвалу і доручив Генеральній прокуратурі провести перевірку фактів порушення закону.

—Що треба для того, щоб вибори були демократичні?

—Хотів би, щоб закон був прийнятий, хоча б з тих позицій, що коли ми йдемо шляхом поглиблення демократії, то треба просуватися до інших форм виборів —до змішаної, пропорційної систем. Мажоритарну ми вже знаємо. Вона може дати багато особистостей у парламент.

Але має і свої недоліки. Уряд формується окремо, міністерства —окремо, відбуваються зміни, а відповідальність на себе ніхто не бере. Взаємні звинувачення? Так. Одні говорять, що їх не допускають до влади, інші — що вони ще не були при владі... А хто при владі? У суспільстві є вагомі партії, тому потрібно йти до структуризації суспільства, відповідальності партій за формування уряду, за економічні реформи.

— Ви особисто, здається, з острахом чекаєте нових виборів...

—Я передбачаю усю їх складність і наслідки. Вони будуть набагато складніші.

Ви не уявляєте, що з цією комісією, котра проводитиме вибори, робитимуть. Ця комісія буде окружною для 34 тисяч дільничних виборчих комісій. Вона повинна буде витребувати всі протоколи, опрацювати, визначити, хто скільки набрав і кому скільки належить мандатів. Її пікетуватимуть, з неї робитимуть відбивну. Ми пропонували зробити в областях багаторівневі комісії, які зводили і давали б дані в ЦВК. Але...

Верховна Рада має затвердити й виборчі округи, їх межі і кількість виборців. Тоді не буде жодних претензій. Усе має бути ретельно врегульовано законом, а на ЦВК намагаються покласти видавання якихось інструкцій. Час змінився, змінюються виміри, бо є нова Конституція.

—Який ваш прогноз на наступні вибори? Хто переможе?

—Ось пригадую одні з останніх виборів у Волновахському окрузі. Представник Ліберальної партії казав мені, що вражений активністю людей похилого віку, пенсійного віку, котрі з 8-ї до 11-ї ранку практично зробили вибори. Вони прийшли й проголосували за комуніста Іванова. А що ж тут дивного? За нинішнього соціально-економічного становища, при тому, що люди, котрі мали якусь стабільність, нині перебувають у такому тяжкому становищі. Тож результати виборів неважко передбачити. І, звичайно, хтось розраховує на те, що підуть найактивніші.

—А найактивніші зараз ті, хто найображеніший.

—Політизовані, насамперед ті, хто опинився в тяжкому соціально-економічному становищі. Не молодь зробить вибір.

—А шкода...

Інтерв'ю взяла Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

може обернутися поразкою

ності позитивного експертного висновку видаватимуть дозвіл на імпорт зарубіжних технологій та обладнання.

Вважаємо, що інтереси України у боротьбі технологій передусім має захищати Міністерство у справах науки і технологій. На щастя, за роки «технологічного безвладдя» ми ще не встигли розгубити вітчизняний науково-технологічний потенціал.

— І все ж таки фінансування науки зведено до мінімуму. Дехто навіть охрестив вас «камікадзе від науки».

— Завдання перед Міннауки стоять архісерйозні. Йому призначено роль не «камікадзе», а координатора і стратегічного центру всієї науково-технологічної політики України. Упораємося — бути країні високотехнологічною і цивілізованою. Ні — значить, поповнимо лави «бананових республік».

І все-таки за півроку нам вдалося створити цілісну структуру управління з циклом: наука — технології —інновації — охорона інтелектуальної власності. Все це завдяки об'єднанню фонду фундаментальних досліджень, державних науково-технічних програм, Державного інноваційного фонду, Державного патентного відомства, департаменту критичних технологій і технологічної політики.

Міннауки стало ініціатором запровадження цілої низки стратегічно важливих науково-технологічних проектів у сфері енергетики, сільського господарства, медицини, створення нових матеріалів. Є результати. Зокрема, томографічна гама-камера. Цей унікальний прилад дає змогу поставити точний діагноз захворювань мозку, стану серцево-судинної системи, обстежити легені, печінку, ушкодження суглобів, виявити на ранній стадії пухлини. Прилад більш як удвічі дешевший від зарубіжного аналога (наприклад, ізраїльський гама-томограф коштує понад 300 тисяч доларів). За даними Міністерства охорони здоров'я Росії, тільки медустановам цієї країни потрібно близько 1500 таких томографів, Україні — 200. Як вважають експерти, науково-виробничі можливості України дають змогу цілком задовольнити попит, зокрема країн СНД.

Міннауки фактично завершив створення Українського центру трансферу технологій. Це дає змогу працювати з більш як 40 тис. ліцензованих технологій із 30 країн світу, а також забезпечує реальний вихід розробок вітчизняних учених на світовий ринок. А це допоможе захистити Україну від піратського скуповування за безцінь нашої інтелектуальної власності.

— Усе це добре, але, як відомо, міністерські структури знову на порозі чергової перебудови...

Наше міністерство, по суті,— остання лінія захисту вітчизняного науково-технічного потенціалу. Коли наші позиції намагаються підірвати зовнішні «технологічні противники» — це ще можна зрозуміти... Але прикро й дивно натрапляти на стратегічну сліпоту тих, від кого багато в чому залежить — бути чи не бути Україні технологічною державою.

Боюся, що коли перебудова Кабміну здійснюватиметься за рахунок науки і вчених, то, найімовірніше, через кілька років буде безповоротно і остаточно втрачено ресурси технологічного відродження. Найбільша небезпека, і її всіма силами треба уникнути, щоб не перемогла політика підриву науково-технологічного потенціалу, можливо, останньої і головної стратегічної переваги країни.

Розмову вела Людмила МИКОЛАЙЧУК.

ОКО ЗА ОКО, ЗУБ ЗА ЗУБ?

Кара, що є аморальна

***ПИТАННЯ** про скасування смертної кари в Україні більшість схильна пов'язувати зі вступом нашої держави у Європейське співтовариство, у Раду Європи. Водночас маю зазначити, що доцільність, розгляд, аналіз можливостей скасування смертної кари в Україні, заміни її, скажімо, на довічне ув'язнення, необхідно здійснювати з урахуванням низки обставин і критеріїв. Серед них, очевидно, найважливіші такі: історичний, духовний, економічний, міжнародний, кримінологічний і, звичайно, юридичний. Проаналізуймо обставини, на які слід зважати у розв'язанні цього важливого питання.*

Свідчення історії

Ще в 1764 році італійський мислитель Чезаро Бекарія писав: «Не суворість, а тривалість покарання має найбільший вплив на людину. Тому що на наші почуття легше і стійкіше впливають слабкіші, але повторні враження, ніж сильне, але швидко минуле потрясіння». Чезаро Бекарія вважав, що смертна кара не може бути правом і не є таким, а є війною нації із громадянином.

Щодо території нинішньої України, на жаль, точно відповісти не можна, як вирішувалося питання про застосування смертної кари —кримінального покарання — у напівдержавних об'єднаннях, що передували утворенню Київської Русі. Але можна стверджувати, враховуючи письмові джерела, що в період зародження і розвитку Київської держави такого покарання, як смертна кара, не було. За порадою грецьких єпископів Володимир Великий запровадив смертну кару. Проте сам же Володимир невдовзі скасував таке покарання, яке практично й не застосовувалося. Щоб зрозуміти ставлення до смертної кари з боку правителів княжої доби (IX—XII ст.), можна звернутися ще й до іншого документа одного з найбільш відомих київських князів Володимира Мономаха. Він у своєрідному заповіті, названому «Поученя», звертаючись до нащадків, висловлював негативне ставлення до смертної кари і закликав нікого — ні правого, ні винного — не вбивати. Можемо зазначити також, що один з найперших, а в Київській державі найперший — кодифікований правовий акт «Руська Правда», у жодній зі своїх редакцій не містить відомостей про смертну кару. У канонічному (церковному) праві смертна кара не закріплена. У Церковному Статуті Ярослава Мудрого, зокрема, немає згадки про смертну кару. Із занепадом Київської держави, із розподілом українських земель між іншими державами питання смертної кари набуває дещо іншого характеру. Так, за часів Литовсько-Руської держави смертна кара з'являється вже у 16 столітті, але її застосовують дуже рідко. Додамо: наприкінці 16 ст. смертю карали вже й за малозначні злочини.

Українські вчені, представники політико-правової думки негативно ставилися до смертної кари. Відомий правознавець Олександр Кістяківський, автор фундаментальної праці «Дослідження про смертну кару», аналізуючи появу та застосування цього покарання в різні історичні періоди у різних народів так висловлювався про недоцільність смертної кари: «Сьогодні ніхто не стане заперечувати того, що для європейця обов'язки ката є предметом жаху і відрази, а сам кат є огидою». Таким чином, українська політико-правова думка розвивалася паралельно із політико-правовою думкою Європи: і у Європі, і в Україні негативно ставилися до цього жахливого покарання. Один з основоположників української політичної та юридичної науки Михайло Драгоманов підкреслював, що недоторканність життя є звичайно головним з особистих прав.

Із відродженням української держави в 1917 р. 7 листопада прийнято третій Універсал Української Центральної Ради, що проголосив утворення Української Народної Республіки. Цим же Універсалом було й скасовано застосування на території Республіки Україна смертної кари.

Отже бачимо, що в усі періоди існування Україна як незалежна держава завше негативно ставилася до застосування кримінального покарання — смертної кари. І, очевидно, спроби політиків, громадських діячів, учених, представників державної влади боротися за скасування смертної кари мають серйозні історичні коріння.

Сотня жахає смертю

У 35 країнах світу смертна кара за будь-які злочини скасована. У 18 країнах їх застосовують лише у разі особливо небезпечних правопорушень (військові злочини). Ще 27 країн і територій можна вважати прихильниками скасування смертної кари — там смертні вироки вже не виконують. Упродовж останнього десятиріччя смертну кару скасовують у середньому в одній країні за рік.

Таким чином, 80 країн (понад 40 відсотків усіх країн світу) скасували смертну кару за законом чи фактично.

У 72 країнах заборонено застосування смертної кари до осіб, яким не виповнилося 18 років.

За минулі 10 років смертні вироки винесено після переворотів у 14 країнах, у 12 з них їх було виконано.

У 100 країнах застосовують смертну кару. Кожного року більшість страт у всьому світі відбувається лише в кількох країнах. Із 3399 смертних вироків, що їх виконано в 1985—1988 роках — 2219 (65 відсотків) здійснено в чотирьох країнах (Іран, ПАР, Китай, Нігерія). Щодо Іраку даних немає, але організація Міжнародна амністія повідомляє про значну кількість страт.

Статистика страт у Радянському Союзі з 1934 року була державною таємницею. 1987 року ТАРС уперше опублікувало вибіркові статистичні дані про злочинність. Із січня по червень 1987 року 4862 особи було засуджено за навмисне вбивство. Невідомо, скільки з них страчено.

Щодо скасування смертної кари Україна не є відсталою (хоч і належить до однієї з трьох держав, які не відповіли на запитання доповідача Ради Європи з цієї проблеми). Досить сказати, що за останні 23 роки майже 54 держави розширили перелік злочинів, за які передбачено смертну кару: 21 держава — за різні злочини проти безпеки держави; 13 країн — за злочини, пов'язані з використанням вогнепальної зброї та вибухових речовин; 22 країни — за ввезення та зберігання з метою продажу певної кількості наркотичних речовин; 6 країн — за різні статеві злочини.

Найтяжчий гріх

Україна загалом християнська держава. І для кожного християнина вбивство — це найтяжчий гріх. Але держава також не може брати на себе право карати за передбачене законом убивство. І такий закон суперечить не лише міжнародно-правовим документам, не лише природним правам людини, а й 10 заповідям Мойсея. Бог дає людині життя, і тільки він має право його забрати. Смертна кара глибоко аморальна за своїм змістом, за своєю формою.

Способи виконання вироку жорсткі: електричний стілець, внутрісудинна ін'єкція отрути, газова камера — тільки у США. За ісламським законом у 5 країнах — стинання голови, у 7 — побиття камінням на смерть, є інформація про зіштовхування зі скелі чи розчавлення. У нас в Україні — розстріл.

Є випадки, коли смертю карають невинних. Тільки у США в цьому сторічні було страчено 23 невинних.

Смертна кара аморальна тому, що частина засуджених до цього покарання так чи інакше домагається помилування. І немає критеріїв, за якими можна визначити: чи найменш винні помилувані та чи найбільш винні покарані. Українське суспільство, мені здається, розуміє це.

Смертна кара «коштує» дорожче

У дискусіях про можливість скасування смертної кари в Україні та заміні цього покарання на довічне ув'язнення часто як перешкоду називають економічну проблему. Вказують, що в Україні нині функціонують 120 установ на 160 000 місць, де утримується 165 000 осіб. Й у зв'язку з цим вбачають неможливим перепрофілювати ці установи для утримання осіб, які засуджуватимуться на довічне ув'язнення. Аргументом є те, що для такої категорії осіб треба спеціально збудувати не менш як дві виправні установи; загальне щорічне їх утримання становитиме для України 3,1 млн. гривень. Слід визнати, ми ще не навчилися комплексно обраховувати будь-яку витратну статтю. Тому можна послатися на досвід США. Там підраховано, що утримання однієї особи, засудженої не до смертної кари, обходиться до 1,8 млн. доларів, а смертна кара «коштує» більш ніж 3 млн. доларів.

І в нас не враховано багато інших видаткових статей. Думаю, ми ще не вміємо підраховувати збитки, які заподіює смертна кара, збитки, пов'язані з розглядом справи всіма інстанціями, із виконанням самого вироку, і непомітні на перший погляд збитки, які матеріалізуються в діях осіб, хто причетний так чи інакше до цього вироку (і виконавців, і суддів, і навіть рідних жертви).

Проблему переповнення місць позбавлення волі можна розв'язати зовсім іншим шляхом. Це вимагає, звичайно, великих наукових, організаційних і політичних зусиль, спрямованих на прийняття нового Кримінального кодексу України. Такий вид покарання, як позбавлення волі, передбачено в нас інколи за дрібні злочини. А інфляція призвела ще й до парадоксальніших ситуацій. Адже стерлася грань між особливо тяжкими злочинами та дрібними. І часто за крадіжки майна, що колись каралося виправними роботами, нині засуджують до позбавлення волі, виходячи лише з того, що свого часу не внесено відповідні зміни в кримінальне законодавство. Тому прийняття нової редакції Кримінального кодексу, де замість позбавлення волі за майнові та інші дрібні злочини запроваджуватимуться штрафи, а також діятиме гнучка система індексації розмірів заподіяної шкоди, яка є визначальною, коли встановлюють міру покарання, допомогло б значно скоротити кількість осіб, котрі відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Це мало б не лише економічний, але й значний соціальний ефект, а отже й дало б змогу створити умови для того, щоб спеціалізувати дві-три установи для відбування покарання осіб, засуджених на довічне ув'язнення.

На стежині війни

Однак економічний бік скасування смертної кари має й інший прояв, який можна простежити за характеристикою соціального аспекту можливості й доцільності скасування смертної кари в Україні. Економічна ситуація в нашій державі всім відома: за рівнем розвитку, за рівнем виробництва валового національного продукту на душу населення Україна посідає 80-е місце; 40 відсотків населення, або 23,2 млн. осіб, живуть у нестатках. Ви розумієте, що не всі в Україні в рівній мірі можуть претендувати на відповідну кваліфіковану адвокатську допомогу. А це теж важливо під час розгляду кримінальних справ, у яких підозрюваній особі інкримінується злочин, що за нього передбачено смертну кару.

Очевидно, мусимо заради справедливості визнати: однією з причин, яка зумовлює збільшення кількості злочинів, є засилля фільмів, що пропагують жорстокість, культ сили та сексуальні злочини. За статистичними даними, багато злочинів в Україні скоєно саме під таким впливом.

Звичайно, серед соціальних причин, які зумовлюють зростання злочинності, треба назвати побутові непорозуміння.

Складна ситуація в суспільстві, очевидно, має місце і в інших країнах, але мусимо із сумом констатувати, що більш як 30 відсотків убивств чинять на очах у людей у відкритих місцях. І не завжди громадськість може протистояти цьому.

Підвищення добробуту, культурного рівня життя людей могло б зменшити рівень злочинності. Необхідно вирішувати передусім організаційні проблеми. Тобто йдеться про аналіз організаційних аспектів скасування смертної кари. Із 185 засуджених до смертної кари в 1995 р. — 125 (67 відсотків) були раніше засуджені, у тому числі 33,8 відсотка — один раз, 36,9 відсотка —двічі, 18,6 відсотка — тричі, 7,7 відсотка — чотири рази.

Аналіз даних за 15 років показує, що 67 відсотків осіб, які скоїли вбивства, були раніше судимі, а отже наявна система виправних установ не відповідає своїм цілям. Фактично в місцях позбавлення волі на базі злочинної майстерності формуються або професіонали злочинного світу, або ядро майбутніх банд. Тому гостро стоїть питання про перегляд системи соціальної роботи серед засуджених.

За статистикою, скасування смертної кари веде до зниження злочинності.

Проаналізувавши кримінологічну інформацію, з'ясовуємо, що такий тяжкий злочин, як убивство, переважно здійснюються психічно хворими людьми. І на тлі репресій за епохи неосталінізму в колишньому Радянському Союзі виникла потреба запровадження судового порядку примусового психіатричного лікування й експертизи щодо таких осіб. Тому я вніс і проект закону про скасування смертної кари, і проект закону про психіатричну допомогу. Ці два проекти спрямовано на серйозні зміни у житті суспільства.

Конституція — закон прямої дії

Смертна кара нині в Україні зберігається за п'ятьма злочинами. А також за військові злочини.

У 1992 році зроблено значний крок — скасовано смертну кару за низку злочинів. Якщо аналізувати Конституцію України, можна стверджувати, що смертна кара в нас де-юре вже скасована. Необхідно звернути увагу на статтю 3, яка проголошує людину, її життя, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю.

Стаття 28 Основного Закону проголошує: ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Цілком зрозуміло, що смертна кара —покарання, яке принижує гідність, і є жорстоким катуванням. Отже, стаття 24 Кримінального кодексу України, яка передбачає смертну кару, суперечить Конституції. Тим паче, стаття 8 Основного Закону проголошує Конституцію правовим актом, що має найвищу юридичну силу. А закони повинні відповідати Конституції. Норми ж Конституції України є нормами прямої дії. Отже, нині чинна норма Конституції, яка забороняє смертну кару. Додатково маємо послатися на п. 1 розділу 15 Конституції «Перехідні положення», де сказано: закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності Конституції, діють у частині, що не суперечить Конституції. Отже, Кримінальний кодекс є чинним, за винятком ст. 24, яка суперечить Конституції.

Оскільки право тлумачення положень Конституції має лише Конституційний Суд, то автор, як політик і вчений, бере на себе сміливість робити доктринальні, наукові тлумачення Конституції і проголосити, що смертну кару в Україні 28 червня 1996 року скасовано. А відповідь на це може дати тільки Конституційний Суд України.

Утім, законодавчо питання скасування смертної кари належить до компетенції українського Парламенту. Думаю, що Україна нинішнього року розв'яже питання про смертну кару, і ми можемо очікувати хоч би накладання мораторію на виконання смертних вироків, але це моя авторська оцінка. Та поки що смертні вироки не виконуються.

Василь КОСТИЦЬКИЙ,
народний депутат України.

Тече вода в синє море,
Та не витікає.
Шука козак свою долю,
А долі немає.

Т. ШЕВЧЕНКО.

Похід в нікуди — хибний курс

Стан, проблеми і перспективи аграрної політики в Україні

***ВІДСУТНІСТЬ** послідовної аграрної політики в діяльності Президента і уряду України, їхнє небажання відступати від фрагментарних реформ, спрямованих на комерціалізацію сільськогосподарського виробництва і прискорення земельної реформи, визначених у програмній доповіді Президента, та невтручання в деструктивні процеси у сільськогосподарському виробництві, викликані невдалими ринковими реформами, призвели до спаду виробництва сільгосппродукції, що загрожує продовольчій безпеці України.*

Порівняно з 1990 роком, в Україні зменшено виробництво зерна на 58 відсотків, цукру і м'яса — на 60, молока — на 76. Поголів'я великої рогатої худоби скоротилося на 52 відсотки, овець — на 80, свиней — на 71 відсоток.

Тільки у 1996 році, порівняно з 1995-м, спад виробництва зерна становив 27 відсотків, м'яса — 23 і молока — 34 відсотки. Зношеність засобів виробництва за цей час досягла такого рівня, що на їх поновлення треба 35 мільярдів доларів.

Навіть за такого шаленого спаду і нестачі молочних, м'ясних та інших продуктів харчування для населення м'ясна, молочна і плодоовочева продукція сільгоспвиробників не має збуту на внутрішньому ринку, а з вироблених 40 відсотків цукру від рівня 1990 року майже половина не реалізована ні на внутрішньому, ні на зовнішньому ринках.

Сільгоспвиробництво, поставлене в умови загальної економічної кризи, відсутності інфраструктури ринку сільгосппродукції, бартеризації розрахунків, монополізації переробників, незахищеності від безмитного і безконтрольного імпорту сільгосппродукції і продовольства, цінового монополізму постачальників і низької купівельної спроможності населення, збанкрутувало як галузь.

Спад виробництва, криза в реалізації сільськогосподарської продукції й далі загострюються, знекровлюючи галузь, а Президент і уряд, вважаючи, що нічого не сталося, переконують суспільство в тім, що в аграрній реформі зроблено прорив завдяки впровадженню, за наполяганням Міжнародного валютного фонду, комерціалізації сільськогосподарського ринку, і поспішають будьщо створити ринок земель сільськогосподарського призначення.

Постає питання — як не допустити знищення галузі, яка за всіма ознаками мала стати найефективнішою і найбільш інвестованою в економіці України, бо не потребувала за розумного реформування витрат ні на конверсію, ні на структуризацію і диверсифікацію виробництва?

Для того, щоб визначити, що необхідно робити, можновладцям слід набратися мужності і визнати помилки, які призвели до трагедії.

Найнебезпечніша з них полягає в тому, що в умовах загальної економічної кризи перехідного періоду Президент і уряд за згодою парламенту не визначили національної концепції аграрної політики, а стали на шлях впровадження в Україні політики Міжнародного валютного фонду, фрагментарної, непідготовленої і необґрунтованої політики комерціалізації сільськогосподарського ринку і прискореної земельної реформи.

Комерціалізація відносин і лібералізація імпорту сільгосппродукції та продовольства спричинили руйнування інфраструктури ринку і економічних відносин в агропромисловому виробництві.

Політика прискореної земельної реформи, що передбачала не передавання землі власникові, а створення сертифікатного ринку земель сільськогосподарського призначення, перерозподіл землі на користь власників капіталу, примусову фермеризацію і руйнування оптимально структурованого і спеціалізованого виробництва, потребувала неймовірних інвестиційних затрат на заснування фермерських господарств і диверсифікацію виробництва, і тому не підтримана селянством.

Нав'язувана політика продажу земель сільськогосподарського призначення блокувала процеси вдосконалення і реформування виробничих і економічних відносин на основі змін у майновій і земельній власності.

Підсумовуючи огляд загального стану, слід зазначити, що курс насаджуваної Україні Міжнародним валютним фондом фрагментарної аграрної політики спрямований не на системне формування агропромислового виробництва, а на руйнування інфраструктури ринку, на спад виробництва і збитковість сільгосппродукції, на блокування реформування виробничих і економічних відносин у сільськогосподарському виробництві, на нестачу сільгосппродуктів і продовольства та недоступність цін на продовольство для населення.

Втрачені роки невдалих реформ накопичили проблеми, розв'язання яких потребує негайної зміни не тільки аграрної, а й загальної економічної політики в Україні, здійснення якої залежить від волі Президента і уряду, адже в ситуації, що склалася, необхідна корекція або зміна курсу.

Розв'язання проблем оновлення обсягів виробництва сільгосппродукції, відтворення зруйнованої інфраструктури ринку, подолання бартеризації розрахунків, монополізму переробників і інтервенції імпорту сільгосппродукції і продовольства, забезпечення прибутковості виробництва і купівельної спроможності населення потребує державної підтримки і взяття на себе відповідальності Президентом і урядом за відновлення рівня виробництва сільгосппродукції і забезпечення населення продовольством за доступними цінами.

У пошуках перспектив слід передусім відмовитися від політики, що її нав'язує Міжнародний валютний фонд. Сподіваючись виняткову на кредиту та інвестиційну допомогу Заходу, а не на власні ресурси і можливості, Україна вичерпала всі можливі і неможливі поступки Міжнародному валютному фонду: віддала задарма ядерну тактичну зброю; вимушена закривати Чорнобильську атомну станцію; лібералізувала і відкрила для Європи всі сфери економіки; на користь європейським державам виконала всі політичні і економічні вимоги, пориваючи з інтегрованим економічним простором країн СНД і втягуючи країну в НАТО; позбавила громадян суспільних фондів споживання як частини доходу, переклавши майже всі комунальні витрати на мізерну заробітну плату громадян.

Але ж, знекровивши такими заходами економіку України, Захід обіцяних кредитів не дає.

Україна отримала від того тільки зруйноване виробництво, зубожіння населення, безробіття **і сплату за надані кредити, яка вже перевищує кредитний борг.**

Зараз питання стоїть так: **або Уряд поступається останнім, що ще не зруйновано в Україні, — відкриттям ринку земель сільськогосподарського призначення і далі, очікуючи обіцяних кредитів, безповоротно веде Україну в боргову яму, або, дбаючи про державні інтереси і не втрачаючи державної честі та гідності, не йде на подальші поступки і змінює економічний курс на національне відродження економіки, спираючись на вітчизняні ресурси, кредити і можливості.**

До речі, формування економічної політики в Україні виняткова на залученні іноземних кредитів і інвестицій, а не на вітчизняному кредитуванні не відповідає схемі використання іноземних інвестицій. Традиційно іноземні інвестиції використовуються:

—для індустріалізації економіки;

—для підвищення наукоємності виробництва;

—для росту зайнятості населення.

Все це характерно лише для слаборозвинених країн, а не для України, індустріальної держави з високим розвитком науки, достатнім науковим потенціалом і високим рівнем зайнятості населення. Україна на початку реформ мала всі стартові умови, щоб розв'язати проблеми оновлення і конверсії виробництва за рахунок розширеного відтворення виробництва і внутрішніх кредитів.

На жаль, Президент і уряд в незалежній Україні піймалися на гачок іноземних кредитів і інвестицій, віддавши прибутки індустріального виробництва на розкрадання новим власникам, банкам і чиновникам.

Крім економічної необґрунтованості, курс сподівань на іноземні кредити і інвестиції створює небезпеку знищення вітчизняного наукового потенціалу і вітчизняної науки на всіх рівнях її діяльності.

Відомо, що співвідношення витрат на наукові роботи, а саме:

—фундаментальні наукові дослідження для розробки загальної теорії;

—фундаментальні дослідження, орієнтовані в сфери практичного використання;

—прикладні дослідження;

—конкретні технологічні розробки, —розподіляються як 1:3:6:100.

Тобто витрати на конкретні технологічні розробки поглинають майже 80 відсотків від усіх витрат на наукові розробки. Залучення іноземного капіталу здебільшого відбувається через завезення в Україну зарубіжних (часто не нових) машин і технологій, що робить наші технологічні, а за ними й наукові розробки незапитаними, а витрати на них — неоплатними. Відкрите і не регульоване з боку держави залучення іноземних інвестицій робить всі рівні вітчизняної науки непотрібними.

Наука гине, бо вона не потрібна уряду, зорієнтованому на іноземні інвестиції.

Слід додати, що інтереси зарубіжних інвесторів в Україні полягають перш за все у використанні дешевої робочої сили, тому, надаючи кредити і інвестиції, вони ніколи не дозволять уряду піти на підвищення заробітної плати, життєвого рівня і купівельної спроможності населення.

Аналогічна політика надання кредитів і інвестицій під політичні і економічні умови уже проводилась щодо Мексики, яку не можна віднести до розвинених індустріальних держав, де курс на політику залучення іноземних кредитів і інвестицій до деякої міри був виправданий. Але і там це призвело до втрати цією країною національних інтересів, захоплення транснаціональними компаніями контролю над вітчизняним виробництвом і внутрішнім ринком, до безробіття і повстання обезземелених селян та захоплення ними землі у 1994 році.

Отож, зміна курсу загальної економічної політики в Україні повинна бути спрямована на відмову від жорсткого монетаризму, на відродження вітчизняної кредитно-фінансової системи, розблокування на цій основі неплатежів, відновлення внутрішнього ринку, введення нової податкової системи, підвищення рівня заробітної плати і пенсій, на відмову від політики надій на західну чи східну кредитну і інвестиційну допомогу.

Щодо аграрної політики, то настав час не проводити її на умовах Заходу, а визначити її концептуальні напрями в орієнтовному законі розвитку агропромислового виробництва, як це робилося у Великій Британії під час виводу сільського господарства із повоєнної кризи і розв'язання продовольчої проблеми в країні, як це робиться послідовними законами Франції щодо модернізації сільськогосподарського виробництва і як скористалася таким законом Саудівська Аравія, розв'язавши продовольчу проблему країни в умовах пустелі.

Проект такого закону подано у Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики, земельних ресурсів та соціального розвитку села. Хочеться, щоб його доля не була такою, як долі багатьох із проектів Концепції розвитку агропромислового виробництва в Україні, які розходилися під час допрацювання із вимогами Міжнародного валютного фонду, не підтримувалися урядом України і зникали.

Проект закону України «Про розвиток агропромислового виробництва» — це проект орієнтованого галузевого закону, що направлений на законодавче забезпечення створення правових, економічних і соціальних основ виводу із кризи і розвитку агропромислового виробництва.

У ньому на законодавчому рівні закладено концептуальні принципи аграрної політики. Мета законопроекту полягає у законодавчому забезпеченні наближення реформованого агропромислового виробництва до ринкових умов, подолання кризи, а також у забезпеченні розвитку в умовах нових майнових і земельних відносин і інтеграції у світовий ринок. У законопроекті визначено пріоритетну роль АПК у суспільному виробництві і завдання державного управління у його розвитку та виводі із кризи.

Щодо земельної реформи і структурних змін у агропромисловому виробництві на законодавчому рівні встановлюються напрями завершення земельної реформи, особливості проведення її в умовах загальної економічної кризи, напрями і порядок проведення структурних змін у агропромисловому виробництві, заходи збереження і розвитку виробничого потенціалу колективних сільськогосподарських підприємств як основних структурних одиниць у агропромисловому виробництві, здатних на основі майнових і земельних відносин інтегруватись у внутрішній і зовнішній ринки і вийти на рівень самоінвестування і науково-технічної модернізації виробництва.

Селянам дається чітка орієнтація на однакові умови розвитку господарств усіх форм власності і господарювання та на важливість відродження сільськогосподарського виробництва шляхом розвитку колективних сільськогосподарських підприємств на новій основі об'єднання працюючих власників майна і земельних ділянок з отриманням ними і власниками-пенсіонерами частки прибутку на майнові акції і земельні сертифікати.

Пропонується введення на період виходу із кризи мораторію на продаж, дарування, заставу і оренду земельних сертифікатів для захисту, в загальносуспільних інтересах, колективних сільськогосподарських підприємств від стихійного відчуження від них земель через продаж, заставу і оренду земельних сертифікатів.

Законопроект пропонує надати колективним сільськогосподарським підприємствам право застави і оренди майна і земельних ділянок співвласників, створює умови колективного інтегрування їх у ринок, надання можливості користування іпотечним кредитуванням і інвестуванням виробництва.

Розділ законопроекту про завдання державного регулювання у галузі виводу із кризи і розвитку агропромислового виробництва визначає на законодавчому рівні роль державної влади у регулюванні економіки у сфері виводу із кризи, розвитку та інтегруванні у ринкові відносини агропромислового виробництва.

Законодавче забезпечення державного регулювання у сфері ринку сільгосппродукції і продовольства, кредитування, інвестування і підтримки агропромислового виробництва, державної підтримки цін і збуту сільгосппродукції і захисту вітчизняного сільгоспвиробника, закладені в цьому законопроекті, визначають шляхи виводу із кризи і розвитку агропромислового виробництва в Україні.

Доля аграрної політики в країні залежить від переходу од фрагментарної доктрини, закладеної у програмній промові Президента три роки тому, до законодавчого визначення концептуальних напрямів і конкретних законодавчих норм розвитку агропромислового виробництва.

Чи то буде проект закону України «Про розвиток агропромислового виробництва», відпрацьований спільно Комітетом Верховної Ради, урядом і Президентом, чи уряд запропонує свій, досконаліший, проект, усе буде на користь Україні, бо не можна й далі, не маючи визначеної і затвердженої законодавчо аграрної політики, продовжувати, виконуючи вимоги Заходу, вести селянство України в нікуди.

Григорій ЛУНЬОВ,
народний депутат України.

А СПРАВИ ЗА СЕБЕ СКАЖУТЬ

Сьогодні в Харкові розпочалася ділова зустріч українських і російських промисловців та підприємців. На її результати покладають великі надії

Місцем проведення ділової зустрічі «Україна і Росія: інвестиції — торгівля — довіра» Харків обрано не випадково. У попередні роки з обсягу промислового виробництва Харківський регіон посідав третє місце після Москви та Ленінграда. І сьогодні, попри економічні труднощі, залишається найбільшим і стратегічно важливим центром країни. До того ж у новітній історії України Харків упевнено закріпив за собою ще й статус ділового центру з розроблення і прийняття передусім економічних програм взаємовідносин обох країн. Варто лише згадати першу зустріч промисловців і підприємців України та Росії початку 90-х років, подальші наради керівників і ділових партнерів прикордонних областей, рукостискання на харківській землі керівників урядів.

Та прийняті в попередні роки важливі й логічні рішення не знайшли продовження в політико-економічних курсах обох держав. В результаті Україна і Росія змушені сьогодні долати проблеми, яких могло б і не бути, якби в наших взаємостосунках перемагали принципи здорового глузду, а не політичні амбіції.

Основний недолік перших зустрічей ділових кіл України і Росії, вважає перший заступник голови Харківської облдержадміністрації Олександр Колєсніков, у тому, що вони не були достатньо представницькі і не могли особливо впливати на політичне керівництво держав. Нинішній форум збере досить впливові сили, не зважати на волю яких «особливо патріотично» настроєні політики уже не зможуть. Підтвердження на участь у харківській діловій зустрічі надіслали кілька віце-прем'єрів урядів обох держав, керівники галузевих міністерств і відомств, податкових, митних і прикордонних служб. На зустріч прибули керівники адміністрацій майже усіх областей України, понад тридцяти регіонів Росії, директори відомих підприємств, банків, бізнесмени. Одержали акредитацію більш як сто представників засобів масової інформації.

За словами голови ради обласного відділення УСПП і відповідального секретаря ділової зустрічі Леоніда Рубаненка, тема й тон розмови будуть достатньо відверті, винятково ділові. Ніяких політичних заяв, ніяких двозначних рішень. На порядку денному —найбільш гострі і злободенні питання: розвитку промисловості і підприємництва, економічної інтеграції, оподаткування, спрощення митного та прикордонного контролю, банківських операцій.

Досвід останніх років наочно доводить: хоч би які бар'єри зводили політики під тиском тих чи інших політичних сил, ділові люди, та й народи, знаходитимуть шляхи їх подолання. Декотрим здається, що харківська ділова зустріч не так змінить економічний, як підірве політичний фундамент України, пов'язуючи її з майбутнім візитом в Україну Президента Росії. Тож, здається, руйнувати відносини ми вже вміємо досить непогано. Чи не час учитися їх будувати на основі партнерства і довір'я?

Микола КОСИЙ.

Харків.

Вільний той, хто економічно спроможний

***УКРАЇНА** мала хороші шанси стати економічно розвиненою країною. Дистанціювання від Сходу і сувора орієнтація на захід очікуваних успіхів не дали. І пояснити це дуже просто: країнам з розвиненою промисловою інфраструктурою, передовими технологіями і високим рівнем життя ми зі своєю конкурючою продукцією не потрібні. В підсумку —куди ж іще експортувати? Сировину і напівфабрикати — до третіх країн.*

Росія — головний споживач більшості українських товарів — якийсь час зазнавала труднощів через розрив виробничо-технологічних ланцюгів і торговельних зв'язків, а потім почала будувати заводи-замінники, розширила імпорт з інших регіонів. Хто виграв? Звісно, що не ми. Але ж під час утворення СНД першим документом був договір про режим вільної торгівлі. Проте втрутилися політики. Звідси, гадаю, всі біди.

Економічно Україна могла б нині жити набагато краще, коли б господарський інстинкт, притаманний кожному українцю, взяв гору над політичними амбіціями. Можна по-різному ставитися до нашого північного сусіда, проте не можна не визнавати: Росія — країна з найбагатшими природними ресурсами і щонайширшим ринком саме для українських товарів.

Примірок, великими експортерами пива й безалкогольних напоїв в Росії були підприємства промгрупи «Україна Ван Пур» і Київське АТ «Оболонь». Із серпня минулого року, після запровадження ПДВ, вони втратили мільйони доларів експортних надходжень. Як податки цих грошей не отримала казна.

Від порушення економічного балансу і втрати взаємних товарних потоків страждає нині й Росія. Хоч би що казали, а постачання газу в Україну — серйозна стаття російського експорту. Для нас не менш важливо, що в розрахунках за газ частка товарної продукції перевищує 60%. Але з огляду на розпалювання «митної війни» наш товар стає неконкурентоспроможний. Через вбивчу податкову політику збільшується його собівартість на внутрішньому ринку. Що ж виходить? Вітчизняного виробника загнано у глухий кут. За економічної неспроможності казати про волю, про незалежність смішно. Політики замережують це багатьма фразами. Економістам все ясно з півслова. Коли нічого їсти, залишається одне — розпалювати ворожнечу.

Проте в цьому зв'язку слід пам'ятати, що бійка за власність — найжорстокіша. В Америці вона відвирувала 200 років тому. Не хотілося б навіть думати, що щось подібне можливе у нас.

Я не політик, а прагматик і вважаю: тим, хто нині ухвалює рішення на найвищому рівні, не можна забувати про мільйони робітників і в Україні, і в Росії, які не можуть проголодувати свої сім'ї...

Сподіваюся, харківський форум багато прояснить, адже усім потрібні мир, стабільність і статки.

Євген ЧЕРВОНЕНКО,
голова комісії Українського Союзу промисловців і підприємців з розвитку малого й середнього бізнесу.

Ювілеї

Її звати «Зорею», його вірну безмежну любов

***ПРИГАДУЮ** першу зустріч з легендарним головою правління агрофірми «Зоря» з Рівненщини, патріархом кукурудзівництва України Володимиром Плютинським. Було це посеред осіннього поля в Чигиринському районі, де дозріла гібридна кукурудза акціонерного товариства «Маїс». Авторитетна делегація з Києва — міністри, їхні заступники, начальники сільськогосподарських управлінь, представники зарубіжних компаній із задоволенням оглядали могутню стіну качанистої і обмінювалися думками. Тоді на імпровізованій прес-конференції, просто на полі Володимир Антонович схвильовано промовив:*

— Погляньте на цю красу! Яка ще культура може зрівнятися з нею? За енергією росту, за врожайністю, за цінністю зерна? Чому цього не розуміють керівники багатьох колгоспів, що рік у рік засівають по кілька десятків гектарів насінням кукурудзи сумнівної якості. Часто буваючи за кордоном, я пересвідчився, як далеко вперед пішла від нас західна аграрна наука і техніка! Україні дуже важко буде сконструювати і випускати такі зернозбиральні комбайни, які мають США, Німеччина, Франція. А ось зрівнятися із зарубіжними досягненнями за урожайністю зерна кукурудзи ми можемо вже сьогодні. Я глибоко переконаний у цьому! Кукурудза —це золото України. Це її тверда валюта, що матиме попит в усі часи...

А потім мені пощастило побувати у знаменитій «Зорі». Сталося це відразу після відвідин міжнародної сільськогосподарської виставки-ярмарку «Полагро» в Познані, де кілька українських господарств і фірм демонстрували свою продукцію, одночасно знайомлячись з досягненнями європейських аграрників.

Польський ярмарок удався тоді на славу. І не колорит і щедроти виставочних павільйонів запам'яталися в ті дні. Найбільше вразило, як працював на «Полагрі» Володимир Плютинський. Так, саме працював. На очах статечний, розважливий голова правління перетворився на всюдисущого енергійного бізнесмена. На ярмарку його цікавило буквально все: від нових сортів насіння сільгоспкультур, модернових ліній переробних заводів до сучасної зернозбиральної техніки. І все це, побачене і почуте, було потрібно його господарству, його «Зорі»... За день Володимир Антонович проводив десятки ділових зустрічей, підписував протоколи намірів і контракти. Встигав на урядові прийоми. До нього підходили і говорили як з давнім знайомим менеджери найвідоміших європейських фірм, власники крупних компаній, посли... Здавалося, Плютинського знає пів-Європи...

Виставка-ярмарок закінчилася і за день ми були вже у по-осінньому золотому селі Зоря. Не буду описувати тут цю невелику, не схожу ні на яку іншу аграрну «державу». Про це потрібно розповідати окремо. Але якщо тепер, після знайомства з агрофірмою, з її людьми, з селом Зоря, хтось буде стверджувати, що не можна побудувати заможне життя в одному окремо взятому населеному пункті, я заперечу — можна. Якщо у будівничого буде такий талант, така відданість, така вірна і єдина любов, як у Володимира Плютинського. І що нині не говорили б деякі зі скептиків, мовляв, Плютинському можна було спорудувати і котеджі, і палаци, і заводи, побудувати таке собі капіталістичне господарство, адже дві зірки Героя Соцпраці відчиняли йому будь-які двері в Москві і Києві, допомагали пробивати найфантастичніші проекти, відповідь на це одна —ствердна. Так, було таке: Плютинський «пробивав», доводив, просив... Навіть хитрував. Бо жив у такій системі, а не в іншій, керувався її законами. Але потрібно було бути Плютинським, з сильним характером, з могутнім організаторським талантом, з непереборним прагненням творити, щоб неможливе у тій системі зробити можливим.

Звичайно, і в нього не все було гладко. Інколи заважала гордість, непоступливість. З багатьма людьми він не спрацювався. Чи він не зміг їх зрозуміти, чи вони не витримали його темпу і характеру. Сьогодні йому, як і всім аграріям, нелегко. А може, навіть важче. Адже «Зоря» — це справді держава в державі — масштабна агропромислова компанія з розгалуженою соціальною інфраструктурою. Декому здавалося, що ось, нарешті, і прийшов кінець Плютинському. Адже він звик працювати за комуністичними принципами, жити за соціалістичним плануванням. І знову помилилися. Бо в тому, очевидно, і феномен Плютинського, що він і раніше не мислив «по-комуністичному», а тепер почав «по-капіталістичному». Він завжди керувався одним — доцільністю, економічною вигодою для господарства, здоровим селянським глуздом. Тому йому й не довелося перебудовуватися. Плютинський залишився Плютинським —діяльним, підприємливим, сповненим кипучої енергії і нових задумів та ідей.

... Четвертого травня Володимиру Плютинському виповнилося сімдесят. Віншувати його приїхав весь аграрний цвіт України, численні учні, далекі і близькі зарубіжні друзі. І він, як завжди енергійний, по-спортивному підтягнутий, з шляхетною посмішкою на обличчі, з молодими вогниками в очах, вітав гостей у своїй помолоділій, розквітлій садами Зорі...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська — Рівненська області.

На фото: Володимир Плютинський.

Наш ринок не завойовували, він — капітулював

ПЕРШИЙ пробний імпортний камінець у наші продмаги було кинуто у вигляді жувальних гумок, тютюнових та алкогольних виробів. Роздивившися, з кою насолодою зголоднілий постсоціалістичний споживач поглинає «амаретто» та «абсолюти», зарубіжний й доморощений менеджмент також миттєво зорієнтувався і погнав другу хвилю товару — нашпиговані консервантами кондитерські та безалкогольні вироби, цукерки. У вируючу стихію ринку кинулися безстрашні і невтомні «човники». Їхній флот вивантажив на український берег таку гуллівероеу безліч продовольчої продукції, що у ній одразу і безнадійно загубився вітчизняний товаровиробник...

Про проблеми внутрішнього продовольчого ринку розмова нашого кореспондента з директором Черкаського державного центру стандартизації, метрології та сертифікації Віктором БІЛОУСОВИМ.

— Вікторе Федоровичу, на колегії Держстандарту України, що недавно відбулася у Черкасах, на цю тему прозвучали гострі виступи. Чим це зумовлено?

— Насамперед тим, що засилля імпортних продовольчих товарів не лише заганяє у глухий кут нашого виробника (може, це для нього деякою мірою і корисно), а головним чином тим, що частогусто це загрожує здоров'ю наших співвітчизників. Ви й самі, очевидно, не раз чули про тяжкі харчові отруєння «делікатесами», завезеними з-за кордону недобросовісними імпортерами...

— Після відвідин будь-якого ринку у будь-якому місті України, де горами лежать голландський сир, фінське масло, бельгійський майонез, німецька шинка та інші продукти зарубіжного виробництва, глибоко сумніваєшся, що хтось взагалі може проконтролювати цю продовольчу навалу...

— Ми робимо лише вибіркові перевірки. Так діють і служби санепідстанції. Однак після наказу Міністерства охорони здоров'я, яким затверджено санітарні правила і норми застосування більш як 400 харчових добавок, навіть це стало надзвичайно проблематичним.

— Тобто цей наказ засвітив «зелене світло» будь-якому імпортному продукту з не відомою нашим технологам начинкою?

— Саме так. Технології, використовувані в Україні, як правило, не передбачають, на відміну від зарубіжних, застосування харчових добавок, тим більше на синтетичній основі. Дозвіл головного санітарного лікаря України на застосування широкого спектра цих добавок навстіж відчинив двері для імпортної продукції і фактично дозволив імпортерам ввозити товар безконтрольно.

— Невже, перш ніж дати дозвіл на завезення, скажімо, курячого паштету з Ізраїлю, не проводять його експертизу?

— У тому то й справа, що перелік харчових добавок у продукції зарубіжного виробництва та встановлені головним санітарним лікарем України рівні їх допустимого вмісту не підтверджено достовірними дослідженнями щодо їх безпечності для здоров'я і життя громадян. Ми не маємо навіть стандартизованих методик визначення вмісту харчових добавок. Наші санстанції можуть визначити приблизно 20 харчових добавок, а нам, повторюю, пропонують нині понад 400...

— Але ж, напевно, цей горезвісний наказ N 222 узгоджувався з Держстандартом, Мінсільгосппродом, іншими міністерствами?

— На жаль, Держстандарт навіть не знайомили з цим відомчим нормативним актом, котрий, проте, відіграв вирішальну роль у відкритті шлюзу для зарубіжного товаровиробника. Йому, виробникові, навіть не довелося завойовувати наш ринок — сам здався.

— І тепер український споживач жує шинку з консервантом, ароматизатором, барвником і ще бозна з чим, піднімаючи кровною гривнею західну економіку, у котрої відкрилося «друге» дихання. Де вихід з цієї безглуздої ситуації?

— Вихід один — скасувати наказ N 222, ввести жорсткі вимоги до імпортерів, котрі, до речі, у себе на Заході, якщо дозволяє їм гаманець, споживають екологічно чисту продукцію. Іншого не дано. Таку ухвалу винесла й остання колегія Держстандарту України.

— Дякую за інтерв'ю. Сподіваюся, Держстандарт не відступить від своєї принципової позиції.

Розмову вела Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Знак біди

А тюлька — власного посолу

НА ПЕРЕХРЕСТІ вулиць Потьомкінської та 50-ї Слобідської, напроти парку ім. Петровського, надибав не невеличкий «дикий» ринок.

Хтось продає зелену цибулю й петрушку з власного, мабуть, городу, хтось — заморські сигарети й «снікерси», а хтось — і свіжі м'ясо та рибу, кров'янку, молочні продукти, хліб, пиріжки, тістечка й торти. Все те розкладено на ящиках, шматках картону, пожовклих газетах.

Ринок прилаштувався вздовж трамвайної колії, і як тільки проходять мимо вагони —за ними здіймається чимала курява, щедро припорошуючи продукти. М'ясо та кров'янка під променями сонця вже почорніли. Не скажеш, що покупці товпилися біля отих продуктів, і все-таки, нема-нема, та й придбає хтось щонебудь.

На отакі базарчики випадало натрапляти і в інших закутках Миколаєва. На одному з них побачив навіть чергу — вона прилаштувалася до продавця тюльки власного посолу. Ніхто, зрозуміло, й не думав поцікавитися, де її виловлено, якої вона якості, чи є дозвіл на отой продаж. Може, ловили її в районі морського порту? Якраз там процвітає такий промисел. Якщо так, то в ній стільки солей важких металів, що з якимись там допустими нормами годі й порівнювати. До того ж, згадаймо, саме із зараженої холерними паличками риби, за свідченням фахівців, у Миколаєві й починалася холера. Взяли на отому базарчику пригорщу тюльки й два неголені, у зім'ятому одязі чолов'яги. Як з'ясувалося — треба нашвидкуруч закусити: тут же поспішили до продавця горілки на розлив, який облюбував місце неподалік. Той налив їм по півсклянки почергово, бо ж склянка — одна. Пив хтось з неї до цього, питиме й опісля.

Запитав одну з продавщиць сирого м'яса:

— Чи маєте документ лабораторії санветекспертизи?

Вона хутко прикрила м'ясо газетою, зиркнула підозріло:

— А ви хто, щоби питати?

— Просто покупець — спробував пояснити. — Хотів би купити, тож маю знати, чи не ускочу в халепу.

— Яку таку халепу?! — перейшла на крик продавщиця. — Ти подивись, який розумник, причепився! На Центральний ринок іди, якщо тут не подобається!

За нею почали «наступ» й інші продавці. Дехто навіть зі свого місця зіскочив, почав підступати, — того й дивись, ще відлупцюють. Довелося ретируватися.

На отаких, з дозволу сказати, ринках, де продавці, зрозуміло, не мають ні дозволу на реалізацію продуктів, ні документів, які засвідчували б якість товару, потенційним покупцям, що насмілюються щось поставити під сумнів, відповідь одна: не подобається — не бери. Але ж немало, на жаль, таких, кому подобається: чи то надто поспішає й купує необхідне будь-де, чи лінується на справжній ринок з'їздити, чи просто не замислюється, до чого може призвести споживання отакого харчу.

У Миколаєві вже не один рік влітку лютує епідемія холери. Нині про неї поки що, слава Богу, не чути. Зате поширився епідемічний паротит, відомий під назвою «свинки», — ним захворіли сотні людей, виникають спалахи інших заразних хвороб. Чи не пов'язано це й з отими стихійними, ніким не контрольованими ринками? Й чи не від них бере початок та сама холера? Не треба бути фахівцем, щоб відповісти на ці запитання.

Хто ж убереже миколаївців від нових бід? Хто спрямує оту торгівлю в цивілізоване русло? Може, облдержадміністрація та міськвиконком, які раз по раз приймають постанови й рішення щодо запобігання епідеміям, порушують перед урядом питання про виділення на це коштів? Але ж на те, щоби ліквідувати «дикі» ринки, ніяких коштів не потрібно. І правоохоронних та контролюючих органів з багатьма сотнями працівників для того досить.

З другого боку, й самим мешканцям Миколаєва, які щодня стають покупцями, варто замислитися над своїм здоров'ям, над своєю безпекою — й бойкотувати оті базарчики. Хай ті, хто має на продаж якийсь харч, збуває його на ринках, що контролюються. Тільки так можна відвести від міста чергову біду.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Власність

Аукціон — проти змови

ЧИМ БЛИЖЧЕ до завершення просувається мала приватизація в Одесі, тим складніше реалізовувати намічену програму представництву з управління комунальною власністю міськради.

Ось і на квітневий, сімнадцятий, аукціон було запропоновано рекордну кількість об'єктів — понад сотню, але тільки 18 заявок було задоволено. А продано ще менше — п'ять об'єктів. У чому причини? Найпрестижніші об'єкти розпродали, а тепер пропонують такі собі, мало для кого привабливі? Чи, може, грошей у потенційних покупців забракло? Якоюсь мірою, можна сказати, і перше, і друге. Дехто, цілком імовірно, очікує, що представництво, раз-удруге «обпікшися» на аукціонах, піде на дешевий розпродаж об'єктів малої приватизації — і, як наслідок, їх можна буде придбати за безцінь.

— Такого, однак, не станеться, — заявив після квітневого аукціону директор представництва професор Микола Шутов. — На те і встановлюємо індикативні ціни, щоб одержати для міста максимально можливий прибуток на соціальну сферу.

Поняття «прогнозованої ціни», поряд із цінами стартовими, введено представництвом не випадково. Бо стартові здебільшого сміховинні, встановлені на рівні залишкової вартості. Конкретний приклад —хлібний магазин на балтійській дорозі, що значився на квітневому аукціоні першим лотом. Так-от, за приміщення площею 22,2 квадратного метра було встановлено стартову ціну у 26 гривень. Вартість пляшки імпортної горілки. Однак представництво ФДМУ мало ще й іншу прогнозовану ціну: її визначили внаслідок аналізу реальної кон'юнктури ринку нерухомості. У даному разі прогнозована ціна становила 5400 гривень. Від неї і «танцювали», виставляючи об'єкт на продаж. І так — по всіх лотах. Якщо серед учасників аукціону не знаходиться бажаючих придбати об'єкт за такою чи вищою, встановленою під час торгів, ціною, то його можуть зняти з аукціону й вичікувати до кращих часів. Чим представництво нерідко й користується.

Прогнозована ціна, попри те, дає змогу протистояти можливим змовам учасників аукціонів, які хотіли б придбати об'єкти якомога дешевше, принаймні — за ціною стартовою чи не набагато вищою. Впіймати змовників за руку непросто, та все ж вони себе, бува, виявляють. Ось як і на останньому квітневому аукціоні. Його організатори помітили, що один з учасників подав заявки одразу на 14 об'єктів. Ще один — на трохи меншу кількість. Однак по шести об'єктах їхні інтереси перетиналися. Тобто, вдаючи, що конкурують, вони хотіли, по суті, придбати магазин і кафе за безцінь. Оскільки «конкурента» не стало, то об'єкти з аукціону зняли. Що ж за них пропонуватимуть на наступних торгах? За цінами, вигідними передусім для міста, його мешканців.

Отож квітневий аукціон не вдався? То вже як дивитися. Продано п'ять об'єктів. За них одержано понад 442 тисячі гривень. Перевищення стартових цін — у 57 разів. Якби орієнтувалися на них, а не на ціни прогнозовані, то продали б об'єктів, цілком імовірно, значно більше. Та коштів одержали б значно менше.

Георгій ФЕДОРЕНКО.

Одеса.

У номер

● *Київ*

Про кволу охорону здоров'я та неписьменну освіту

(Початок на 1-й стор.).

Приводи для невдоволення — кадрові скорочення та перепрофілювання освітянських закладів, заборгованість по зарплаті вчителям і викладачам вузів, недбале ставлення керівництва області-донора до негараздів в освіті.

Одна з причин-вибухівок, що викликала обурення людей,—закриття в Запоріжжі 2-го пологового будинку та створення на його місці центру лікування хворих на СНІД. Депутати вели мову й про контроль за скороченнями з боку Міністерства охорони здоров'я, про звільнення невропатологів, про медсанчастини при великих підприємствах, що нині у трагічному стані, про категорії громадян, котрі мають право на безкоштовні ліки.

Представники міністерств відповіли на поставлені депутатами запитання. Було висловлено думку, що зустріч поклала початок новій формі співпраці депутатів і виконавчої влади.

● *Донецьк*

Ціна недбалості – сибірка

У селі Привольне Волноваського району зареєстровано випадки захворювань на сибірську виразку. Як повідомила наш донецький кореспондент, причиною зараження стало вживання м'яса великої рогатої худоби, забитої в радгоспі «Привольне». До інфекційного відділення центральної районної лікарні госпіталізовано 15 чоловік із діагнозом сибірка шкірної форми, двоє загинули. Серед тих, хто був у контакті з хворими, один виїхав до Донецька. Ця людина, особу якої встановлено, може бути носієм інфекції. Нині перевіряють усіх контактерів, заборонено вживання молока, ввезення та вивезення тварин і кормів з господарства. За даними Міністерства охорони здоров'я, створено оперативний штаб із фахівців медицини, міліції, прокуратури та інших служб. На місце події прибула група спеціалістів міністерства, тривають протиепідемічні заходи та розслідування. Подейкують, що заражене м'ясо потрапило на базарні прилавки. Чи встигнемо цього разу уникнути епідемії?

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 1451-2 о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Торгпромсервис». Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, пер. Курчатова, д.7, кв. 17; р/с 2467515 в Ялтинском отделении Проминвестбанка Украины.
По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в арбитражный суд Республики Крым.

Арбитражным судом Одесской области возбуждено дело № 9/58 Б о банкротстве КСП «Мирное» (Одесская область, Березовский район, село Красноармейское, р/с 400532 в Березовском АК АПБ «Украина», МФО 328050).
Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику направлять в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: Одесса-32, пр. Шевченко, 4, арбитражный суд Одесской области.

Виставки

Давні знайомі з новими пропозиціями

Серед експонентів другої міжнародної виставки напоїв «Алко-софт-97» були відомі фірми з великим досвідом роботи — Київський завод шампанських вин, Золотоніський лікеро-горілчаний завод, запорізький «Славутич», київська «Росинка».

Пиво «Губернатор», «Чернігів», «Президент», відзначені медалями на міжнародних виставках (на знімку), тут представив Чернігівський пивкомбінат «Десна», якому незабаром виповнюється 20 років.

Була варта уваги й продукція молодої миколаївської фірми «Ветеран Збройних сил» — чудові бальзами, настояні на кримських лікарських травах, що їх пропонував для дегустації директор підприємства полковник запасу Валерій Шумаков (на знімку).

Відрадно, що, нарешті, ні за оформленням, ні за смаковими якостями вітчизняна продукція не поступається імпортній.

Київ.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ).

Новинка

У Запоріжжі питимуть чисту воду

КОАГУЛЯНТ для очищення дніпровської води почав випускати Запорізький алюмінієвий комбінат. Тепер, як показали випробування, в літрі очищеної питної води залишок алюмінію становить щонайбільше 0,16 міліграма, тоді як світовий стандарт дозволяє і 0,2. До речі, коагулянт, який використовували раніше, міг мати залишок і до 0,5 міліграма. Крім того, новинка може ефективно нейтралізувати найбрудніші стоки.

Нині алюмінієвий комбінат працює над нарощуванням обсягів його виробництва. Після тривалих перевірок і випробувань в глиноземному цеху запущено спеціальну дільницю, яка дозволяє випускати 4,5 тисячі тонн коагулянту на рік. До кінця нинішнього року, повідомив головний інженер Михайло Фрідман, потужності дільниці буде збільшено до 7,5 тисячі тонн.

... Далеко не всі навіть на самому комбінаті знають, що поштовхом до пошуку нового коагулянту стала пропозиція одного із керівників малого підприємства «Синтез» Аркадія Іріса. Згодом сформувалася ініціативна група інженерів комбінату та новоствореного МП «Формула-1».

— Наша технологія, — каже генеральний директор комбінату Іван Бастрига, — дозволяє підібрати коагулянт для будь-якої води. Він допоможе збільшити навантаження на очисні споруди і забезпечити високу якість води.

Оскільки не всі водоочисні споруди міст України працюють на твердому коагулянті, приміром, Донецьку потрібен рідкий, то подбали й про таких споживачів.

Між іншим, у Запоріжжі вже зроблено перші кроки, щоб виробляти дешеві органічно-мінеральні добрива для озеленення мікрорайонів саме з осадків на очисних спорудах. Першим таким «полігоном» стане житловий масив «Південний», що виріс на намивних пісках.

Голова міськради Олександр Головко, обіцяючи керівництву алюмінієвого комбінату й надалі надавати посильну допомогу в нарощенні виробництва коагулянту за рахунок коштів міського екофонду, думає і про другий проект, реалізація якого дозволить подавати в оселі запоріжців ще чистішу воду. Річ у тім, що електролізний завод запропонував місту співпрацю з налагодження виробництва активованого вугілля, яке також конче потрібне для Запоріжжя.

Завдяки таким спільним проектам створюються нові робочі місця. На алюмінієвому дільниця з виробництва коагулянту вже дала 12 нових робочих місць, а в разі розширення потребуватиме до 30. Будуть вакансії також на виробництві добрив, а згодом — і на електролізному...

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Борги наші

А їсти хочеться щодня...

Здавна велося, що одеський хлібозавод № 1 забезпечував продукцією не тільки мешканців Пересипу, де він розташований, а й чималий бюджетний, так би мовити, контингент обласного центру: військові частини гарнізону, лікарні, дитячі будинки, заклади для правопорушників. Донедавна це пекарів аніскільки не обтяжувало, скоріше навпаки: державне замовлення на хлібобулочні вироби, підкріплене вчасною платою, було ніби гарантом фінансово-економічної стабільності.

Та в останні роки все змінилося. Точніше, отой обов'язок забезпечувати щодня продукцією вищезгаданих споживачів за заводом залишили, а ось з оплатою за вироби... Одне слово, бюджетні організації за минулий і нинішній роки заборгували заводу понад 3,5 мільйона гривень. Пекарям, звісно, не було звідки компенсувати оту недоплату, вони, у свою чергу, брали в борг борошно.

Кулиндорівський хлібокомбінат і Одеський борошномельний завод терпіли-терпіли, та й подали до арбітражного суду позов на суму майже в 1,5 мільйона гривень. Позов, зрозуміло, було задоволено. Правда, поки що на папері: грошей у пекарів як не було, так і немає. Отож, відшкодування боргу відкладено. А от судові витрати стягують негайно — 90 тисяч гривень. І піде ця сума до держбюджету, з якого заводу за хліб не сплачено.

Виходить, за моє жито та мене й бито.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Спорт

Взаємозамінність — одна зі складових класу

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 26-й тур.

Ворскла—Дніпро. 0:0. 20 000. **Чорноморець—ЦСКА. 0:0.** 2500. **Прикарпаття—Металург. 3:2.** 6000. 1:0 Мінтенко, 22, 1:1 Липський, 39, 2:1 Мазур, 45, 3:1 Зав'ялов, 78, 3:2 Полтавець, 80. **Кривбас—Таврія. 1:0.** 4000. Платонов, 59. **Динамо—Карпати. 2:0.** 6000. 1:0 Белькевич, 49, 2:0 Ващук, 70. **Торпедо—Кремінь. 1:0.** 5000. Р. Бондаренко, 56, з пенальті. **Нива Т—Шахтар. 1:4.** 8000. 0:1 Ательків, 12, 0:2 Ательків, 24, 1:2 А. Капанадзе, 32, 1:3 Орбу, 33, 1:4 Ательків, 40. **Нива В—Зірка-НІБАС. 3:1.** 4000. 1:0 Паршин, 3, 2:0 Бабійчук, 19, 2:1 Михайленко, 24, 3:1 Бабійчук, 78.

Динамо — 62 очки, Шахтар — 50, Ворскла — 49, Дніпро — 47, Карпати — 42, Чорноморець, Таврія — по 38, Нива Т, Зірка-НІБАС — по 35, Металург — 31, Прикарпаття — 29, ЦСКА — 27, Торпедо — 26, Кривбас — 25, Кремінь — 21, Нива В — 17.

Донецький «Шахтар» продовжує радувати вболівальників результативною грою і вдома, і на виїзді. І що цікаве, окремі гравці цієї команди «взяли моду» забивати по три м'ячі і більше. Пригадуєте, в минулому турі чотири рази засмутив торпедівців Запоріжжя Олег Матвеєв. А в Тернополі, де «Нива» практично не програє, «хет-трик»їй «завіз» Сергій Ательків.

Досить цікавий був поєдинок у Києві. Хоча «Карпати» і поступилися там лідерові, але постаралися довести, що недарма розмістилися у верхній частині турнірної таблиці і претендують на путівку до Кубка УЄФА. Є у складі львів'ян чимало цікавих виконавців: Андрій Покладок, Юрій Дудник, Юрій Беньо, Любомир Вовчук. Команда швидка, має добрі фізичні кондиції.

У першому таймі львівські футболісти, якщо можна так висловитися, грали набагато симпатичніше. Але такі візуальні, неглибокі оцінки — лише емоції. Бо коли почався другий, усе стало на свої місця. Кияни тут же провели напрочуд ефектну комбінацію. Їхній Капітан Юрій Калитвинцев пасом-дугою вивів на чудову позицію Валентина Белькевича. І білоруський «легіонер» красивим ударом у дальній кут відкрив рахунок. А подвоїв його Владислав Ващук. Отримавши пас від Юрія Дмитруліна, він обробив м'яча і ще й обіграв при цьому суперника.

Добре відомо, що в команді Валерія Лобановського взаємозамінності гравців завжди приділяють велику увагу. Дивишся, нічого не виходить у форвардів. І раптом на допомогу їм приходять футболісти з інших ліній. Оце, либонь, і є ознакою класу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Отакої!

Слава вимагає «зелених»

Керівництво ВАТ «Острозький завод мінеральної води» одержало листа з Іспанії, від правління Клубу лідерів торгівлі, з пропозицією дати згоду на включення заводу в число лауреатів на присудження 22-го міжнародного призу за кращу торговельну марку 97-го року. Проводилося опитування споживачів «Острозької», і оцінили її дуже високо. Цю воду люблять не лише на Рівненщині, а й на Волині, Донбасі, Поділлі, Одещині, у Києві.

—Ми, звичайно, раді, — каже директор заводу Микола Шерстюк, — але наша словесна згода має бути підкріплена трьома з половиною тисячами американських доларів. А потім за свій кошт треба їхати до Іспанії одержувати нагороду. Дорога слава!..

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Пістолет або життя

У СТАТТІ 27 Конституції України проголошено: «Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних зазіхань». На жаль, сьогодні держава не в змозі забезпечити безпеку, а міліція не в силах вилучити у злочинців кримінальні «стволи». Ось чому в країні безупинно ллються річки крові, а народ наш поки що позбавлений можливості протистояти сваволі бандитів, вуличних грабіжників, серійних убивць і гвалтівників. Тобто, люди не мають змоги користуватися в нашій державі тим правом, якого законослухняного громадянина позбавлено лише за умов тоталітарних режимів.

Однак противники права громадянина на особисту зброю висловлюють нічим не обгрунтовану думку, що в Україні з прийняттям закону «Про зброю» у варіанті депутатів Недригайла або Поровського негайно спалахне «кривава бойня»; злочинці тут-таки легалізують свої арсенали; до країни рине потік пістолетів і револьверів іноземного виробництва і т. п.

Ці аргументи не витримують жодної критики. Адже виробництво короткоствольної зброї з гумовими кулями і послабленими зарядами патронів без особливих проблем можна налагодити і в нас, створивши тим самим нові робочі місця, заразом й істотно поповнити порожню казну. А як злочинці зможуть легалізувати свої арсенали? Адже не можна заздалегідь і вочевидь помилково всіх співробітників органів внутрішніх справ, які розв'язуватимуть питання про видання відповідних дозволів, оголосити хабарниками і пособниками бандитів. Та й коштуватиме «цивільна» зброя з незначним калібром і гумовими кулями досить дешево, а не якісь фантастичні сотні й тисячі доларів...

Триваюче нехтування конституційною нормою про право на захист свого життя вигідне лише кримінальному світу і тим «доброзичливцям», яких передусім непокоїть безпека гангстерів, а не безпека законослухняних громадян. Тим більше, що сьогодні пістолет — не розкіш, а засіб для виживання.

Свого часу і на Заході вважали, що носіння зброї може призвести до розгулу насильства на вулицях. І все ж таки, за повідомленнями зарубіжної преси, у тих самих США нагромаджено досвід, який показує, що встановлене законом право законослухняних громадян мати й носити зброю лише сприяє захисту від нападів злочинців. Причому, як свідчать офіційні дані, із 285641 дозволу на приховане носіння вогнепальної зброї, виданого тільки у Флориді до 31 травня 1995 року, лише 48 було вилучено у власників. Це становить 0,02 % (!) усіх власників ліцензій.

За даними ФБР, 1993 року в штатах, де прийнято закони про носіння зброї, вчинено на 22 % менше насильницьких злочинів, аніж у штатах, де носіння зброї суворо обмежено або заборонено. В штатах, що мають закони про приховане носіння вогнепальної зброї, кількість убивств, пов'язаних із його застосуванням, на 38%; число вбивств, пов'язаних із застосуванням пістолетів, на 41 % менше, а загальний рівень насильницьких злочинів із застосуванням вогнепальної зброї на 29% менше, аніж у штатах, де таких законів немає. І це тоді, як на практиці лише 4% людей користуються правом носіння зброї. Під час опитування 1874 злочинців 40% із них заявили, що вони відміняли план нападу на конкретну людину, коли у них виникали підозри про її озброєність. Більш як третина злочинців зізналися, що вони зустріли відсіч з боку своїх жертв, які скористалися вогнепальною зброєю, стріляли в них, поранили або захопили і здали до поліції.

Не всі знають і те, що в середньому кожного року американці близько мільйона разів використовують вогнепальну зброю для самооборони.

Є і ще один досить важливий аспект цієї проблеми. Нині в країні триває активне зростання підприємницьких структур, котрі є складниками нових економічних відносин. І, звичайно, підприємцеві потрібен надійний захист. Проте в Україні є лише один монополіст у сфері озброєних охоронних структур — це Міністерство внутрішніх справ. Але його послуги дуже дорогі й не по кишені переважній більшості навіть найуспішніших підприємців, не кажучи вже про дрібніших. І ось тут до них приходять озброєні бандити, пропонуючи «захист» і «безпеку», просячи далеко менше, ніж міліція. Бізнесмени, звісно, найчастіше погоджуються. Внаслідок — сотні мільйонів гривень «обертаються» в цьому «бізнесі». Доходи й могутність кріміналітету зростають день у день...

Ідея чіткого законодавчого врегулювання всього комплексу питань, пов'язаних з обігом зброї в країні, неприйнятна лише тим, хто звик монопольно свавільничати в цьому питанні, вміло маніпулюючи замшілими, часів царя Гороха, інструкціями, які до того ж не доступні для вивчення простому громадянинові. Саме чиновнику, який «добре сидить» на видачі ліцензій, реєстрації зброї, вкрай невигідна чітка і ясна регламентація всього обороту зброї — від її виготовлення до знищення; не подобається відсутність різних бюрократичних перешкод, єдиний дозвіл на придбання, зберігання і перевезення зброї, збільшений до 10 років термін дії такого дозволу, встановлення місячного обмеження на розгляд заяв про видання дозволів і ще багато іншого, що враховує практичний досвід таких держав, як США, Туреччина, Польща, Чехія, країни Балтії та ін.

Тож не «кривавої вакханалії» в разі отримання людьми права на пістолети і револьвери бояться затяті бюрократи. Вони чудово знають і розуміють, що злочинний світ не видаватиме себе застосуванням офіційно зареєстрованої зброї. Чиновники панічно бояться наступного наведення елементарного порядку в цьому питанні і, відповідно, обмеження їхнього безмежного владарювання. Тому я і багато моїх колег переконані: закон «Про зброю» має бути прийнятий. І дуже скоро по його прийнятті противники права громадян на збройний захист будуть посоромлені. Сотні людських життів вдасться зберегти і тисячі потенційних злочинців не наважаться переступити страшну межу. А проста чесна людина матиме змогу законним чином постояти за себе, а отже — і за державу.

Валентин НЕДРИГАЙЛО,
народний депутат України, генерал-полковник міліції.

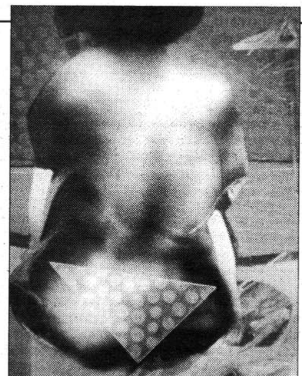
С КАЖУ відразу: тим, хто звик до реалістичної манери письма, без складних абстракцій і символів, сприймати мистецький почерк, яким послуговується художник Хуан Гієрмо Гарсес Сігас, доволі непросто. Так, в основі його творчості перебуває людина, по суті, вона присутня у кожній роботі художника, чи точніше — ті чи інші елементи людської фігури. Причому, не завжди там, де ми звикли їх бачити, а в різних просторових місцях. Як скажімо, у диптихові «Місяць і вогонь», який наскрізь пронизаний, наповнений музикою людських почуттів. У лініях, напівтонах, в експресії. Особливо в другій роботі, де умовні постаті ніби літають у місячному прядиві ночі. А найвище — дві пари ніг. Бачимо, як на багатьох картинах Хуан Гарсес нестандартно «моделює» сучасний світ складних взаємовідносин з допомогою людської фігури й геометрично-абстрактних елементів. Художник, за влучним зауваженням одного з мистецтвознавців, запрошує нас перейти межі, шукати відносини між гуманним і недосяжним, досконалим й абстрактним. Тіла й геометричні форми супроводжують одне одного, кольори поступово розчиняються і в процесі боротьби між собою витворюють гармонію, яку, зрештою, ми й очікуємо від мистецтва.

З дитинства кут він малював,

або Магія творчості Хуана Гарсеса

Червоний трикутник

Місячний торс

Своєрідний автопортрет художника — робота «Червоний трикутник». У площині, яка нагадує віконну раму, бачимо фігуру босого чоловіка з кількома обличчями, які дивляться навсебіч. І сприймай цей образ як завгодно — будь-які коментарі та міркування виглядатимуть куцими й неповними. Щоправда, таким собі «ключиком» до «відмикання» творчого задуму художника є червоний трикутник, зображений поруч з дивною головою. Опущений він униз саме кутом, що свідчить про нетривкість і нестабільність. Як канатоходець під куполом цирку: будь-якої миті може зірватися вниз.

—Трикутник, — зауважує художник, — попри свою, здавалося б, простоту є доволі складною і конфліктною формою. Бо коли опустити його на поверхню кутом, щось нестабільніше годі й шукати.

Він, художник, також міг би сказати про себе словами поета: «Я с детства не любил овал. Я с детства угол рисовал». А життя під кутом униз — це постійна боротьба. Ні, не фізична, спрямована на знищення, а щоб вижити, втриматись на гребені життєвої хвилі. По-суті — це боротьба з самим собою. Пригадуєте, класичне, Франкове: «Лиш боротись — значить жить». І без такої постійної боротьби, як вважає Хуан Гарсес, неможливо домогтися чогось значного в цьому житті!

Так склалося, що доля тісно зв'язала Хуана з Україною. Тут він наприкінці 70-х — на початку 80-х років вчився в Київському художньому інституті (тепер академія) в майстерні Олександра Лопухова, тут зустрів своє кохання — студентку Надю, майбутнього архітектора. Уже дипломованими спеціалістами вони поїхали на Кубу, де Хуан працював викладачем у Національній школі мистецтв і водночас почав поступово реалізувати власні творчі задуми. Та його справжнє професійне становлення, як вважає сам, сталося в Анголі, куди молодий художник поїхав добровольцем у складі кубинського військового контингенту «виконувати свій інтернаціональний обов'язок».

—Для мене це дуже багато важило — почув від Хуана. — Особливо, що стосується концептуальних підходів до творчості. Адже наші предки походять з Іспанії й Африки. Та й з етнічного боку я багато чому навчився. Адже нормальних умов для роботи не було. Тому доводилося мати справу з матеріалами, які були під руками — з глиною, фарбою для технічних потреб, столярним клеєм... Втім, коли хочеш сказати про те, що не дає спокою, що болить, необов'язково мати ідеальні умови для роботи. Та й за таких складних обставин творча уява працює інтенсивніше.

До речі, саме в Анголі, в культурному центрі Куби в Луанді, і відбулася майже десять років тому перша персональна виставка Хуана Гарсеса. А вже опісля — в Гавані, Лас-Пальмасі, Лансароті, Цюріху... І ось тепер у галереї Київського міського центру мистецтв «Славутич». Перша в Україні, де з 1993 року художник живе і працює.

—А хто допоміг фінансово?

—Мої кишені, — сміється Хуан Гарсес. — Так я хочу віддячити землі, яка стала для мене близькою і рідною, де ростуть мої діти. Тим паче, що багато з моїх робіт, виставлених у Києві, написано вже тут, в Україні.

Нині Хуан із сім'єю мешкає в Івано-Франківську, звідки родом його дружина. Підростають двійко діток: 12-річна Оленька і 7-річний Юрко.

—А у вас залишилося кубинське громадянство? —поцікавився у художника.

—Кубинцем я залишусь до кінця днів своїх. Як моя дружина Надя українкою.

До речі, сьогодні в Києві, в Національному банкові України, товариство «Приятели детей» планує влаштувати тихий аукціон, на якому можна буде придбати антикваріат, мистецькі твори, речі з автографами спортивних зірок... Буде виставлено на продаж й одне полотно Хуана Гарсеса, яке він презентував для благородної мети — підтримки хворих дітей.

А думками талановитий художник уже в Іспанії, де восени в Гранаді має відбутися вернісаж його робіт. Зокрема, потрапить туди і багато картин, які ми мали змогу бачити цієї весни в «Славутичі».

Справді, для того, щоб творчість того чи того художника знали, щоби про нього писали і говорили, щоб його мистецькі речі, зрештою, купували, він обов'язково має виходити зі своїми творами «на люди» — брати участь у вернісажах. І що частіше, то ліпше. Бо купують картини насамперед тих художників, які мають добру мистецьку опінію в світі, які зробили собі ім'я. Хоча нинішня участь у виставках в Іспанії чи Швейцарії потребує немалих грошей. Як і безнастанної роботи над собою, бо хто зупиняється, той відразу відстає.

—Втім, не лише художник, а й кожна людина хоче найповніше реалізувати себе в житті, — каже Хуан Гарсес. — То мене не дуже хвилює те, чи куплять мої роботи. Найголовніше інше —сказати своє слово в мистецтві. Чесне і неординарне. Щоб мої полотна залишилися й після мене. Як мистецькі знаки нашого складного часу.

—Але жити з чогось треба — нагадую своєму співбесідникові.

—Коли забракне грошей, подамся чистити взуття, —чую у відповідь.

Я розумію, що це жарт. Бо роботи Хуана Гієрмо Гарсеса Сігаса купують. І не тільки в Україні. А це означає, що вони імпонують людям. Хоча кожен «прочитує» їх по-своєму.

А втім, це і є свідченням їх високої художньої вартості.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

КУБОК УКРАЇНИ
ФІНАЛ

ШАХТАР — **ДНІПРО**

ДОНЕЦЬК — ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Національний спортивний комплекс «Олімпійський»

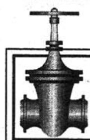

25 травня 1997 р.

Початок о 17.00

САНТЕХКОМПЛЕКТ
ВСЕ ДЛЯ САНТЕХМОНТАЖНЫХ РАБОТ со склада в Киеве

Трубопроводная арматура
задвижки, вентили, краны, отводы, фитинги, сгоны, фланцы, клапаны и др.

Счетчики газовые и водяные
Бытовая сантехника
санфаянс, смесители, сифоны, гибкая проводка, мойки и др.

Трубы и фасонные части к ним (чугун, ПВХ, сталь).
Инструмент, газосварочное и водонагревательное оборудование

Сопутствующие материалы
паронит, сальниковая набивка, лен, канат смоляной, резина.

ОПТОВАЯ ПРОДАЖА
г. Киев, ул. Марко Вовчок, 14
Тел/факс (044) 435 6003, 435 7821, 435 6988

ОПТОВАЯ ПРОДАЖА
г. Херсон, пер. Учебный, 32
Тел. (0552) 26 3466, 26 4513

МАГАЗИНЫ
г. Киев, ул. Вышгородская, 20/1
Тел. (044) 430 0455
п-т Победы, 94/1 "Универсам №2"

© РИА "Эларт"

Друга вища освіта

Інститут міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка **оголошує прийом на навчання** для здобуття другої вищої освіти (магістратура) за спеціальностями: **міжнародне право** (міжнародне приватне право, міжнародне публічне право); **міжнародні економічні відносини** (міжнародні валютно-кредитні відносини, міжнародний бізнес, управління зовнішньоекономічною та комерційною діяльністю).

На навчання приймають осіб, які мають вищу освіту (диплом спеціаліста, бакалавра, виданий вищим закладом освіти III або IV рівня акредитації) та успішно пройшли співбесіду.

Форми навчання — очна та заочна.

Термін навчання 1-3 роки (залежно від освітнього рівня та раніше здобутої спеціальності).

Навчання здійснюється на платній (контрактовій) основі.

Випускники отримують дипломи магістра з міжнародного права або магістра з міжнародних економічних відносин.

Прийом документів з 9 червня до 15 липня.
Співбесіда проводиться з 15 до 19 липня.
Зарахування з 21 до 25 липня.
Початок навчання — 1 вересня 1997 р.

Вступники подають такі документи: заяву; копію диплома про вищу освіту та додаток до нього; копію трудової книжки; заповнений бланк контракту; медичну довідку (форма 86/У); 4 фотокартки розміром 3х4 см. Паспорт та оригінал документа про вищу освіту подаються особисто.

З усіх питань прийому звертатися до відділення заочного навчання ІМВ за адресою: 254119, м. Київ-119, вул. Мельникова, 36/1, кім.305, тел.211-44-83, 211-44-39.

Міністерство культури і мистецтв України
Київський державний інститут культури

проводить набір студентів на перший курс денної, заочної та екстернатної форм навчання зі спеціальностей:

7.020101 «Культурологія»
спеціалізації: менеджер культурно-дозвіллєвої діяльності, менеджер шоу-бізнесу, спеціаліст із правових питань соціально-культурної сфери, менеджер міжнародного туризму, соціолог культури, викладач теорії та історії культури, викладач історико-етнокультурологічних дисциплін.

7.020102 «Бібліотекознавство і бібліографія»
спеціалізації: бібліотекар-бібліограф публічних бібліотек, бібліотекар-бібліограф дитячих та юнацьких бібліотек, бібліотекар-бібліограф спеціальних наукових бібліотек, книгознавець-бібліограф спеціальних наукових бібліотек, бібліотекар-бібліограф шкільних бібліотек, менеджер бібліотечно-інформаційних систем.

7.020103 «Музейна справа і охорона пам'яток історії та культури»
кваліфікація: історик-музеєзнавець.

7.020104 «Народна художня творчість»
спеціалізації:

народне театральне мистецтво
кваліфікації: керівник народного театрального колективу; режисер театралізованих свят і обрядів; режисер естради; режисер телебачення; звукорежисер; оператор телебачення; телекоментатор та ведучий телепередач; менеджер-продюсер телебачення; викладач фахових дисциплін;

народне хореографічне мистецтво
кваліфікація: керівник ансамблю народного танцю;

сучасна та бальна хореографія
кваліфікації: керівник колективу бального танцю; керівник колективу сучасного танцю; викладач фахових дисциплін;

народне пісенне мистецтво
кваліфікації: керівник академічного та народного хору, керівник фольклорного ансамблю; виконавець народних пісень; викладач фахових дисциплін;

народне інструментальне мистецтво
кваліфікації: керівник оркестру народних інструментів; керівник капели бандуристів; керівник духового оркестру; керівник естрадного ансамблю; викладач фахових дисциплін.

7.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність»
спеціалізації: документознавець-менеджер органів державної влади і управління; документознавець-референт органів наукової інформації; документознавець-архівіст; менеджер інформаційної діяльності; документознавець-перекладач спеціальних документів; менеджер патентно-ліцензійної діяльності.

7.050203 «Менеджмент у невиробничій сфері»
кваліфікації: менеджер-економіст соціально-культурної сфери; спеціаліст по зв'язках із громадськістю («public relations»); спеціаліст з інформаційного менеджменту; спеціаліст із маркетингового менеджменту.

Інститут має сертифікат № 110059 найвищого IV рівня акредитації.
Ліцензія № 111306.

Прийом документів:
на заочну форму навчання — до 30 червня;
на денну форму навчання — до 15 липня.

Вступні випробування:
на заочну форму навчання — з 1 липня;
на денну форму навчання — з 16 липня.

Адреса інституту: 252042, Київ, вул. Чигоріна, 20.
Приймальна комісія працює без вихідних з 9.00 до 20.00.
Телефони (044) 295-44-03, тел./факс 295-43-86.

Проспект третьої емісії акцій та інформація про АТ «КОМЕКС-БРОК»

АТ «КОМЕКС-БРОК» створено на невизначений термін шляхом реорганізації МП «КОМЕКС-БРОК Лтд.», зареєстр. 14.04. 92 р. за юр. адресою: Київ-56, вул. Індустріальна, 27, т/ф 488-3142, 483-3384 (надалі — «КБ»). Свід. № 14297653 від 28.12.95 р.

Засновники АТ «КОМЕКС» (ід. код № 16304860) та гр. Салунов Д. О., яким належить 61,21% акції.

Аудитор: АТ «ІНАУДИТ-УКРАЇНА», № 14292590; Київ-001, вул. Михайлівська, 17 (Ліц. № 000039, сер. АБ від 03.03.94).

Реєстратор: ВАТ «АЛЬЯНС-трансфер», № 24381627, Київ-004, вул. Червоноармійська, 23-Б (Ліц. № 128-Р від 11.10.96).

Осн. фінансові показники АТ «КОМЕКС-БРОК», грн.:

Показник	за 1996 р.	за 1 кв. 1997
1. Вал. доход без ПДВ і акциз. збору	1 037 157	646 718
2. Балансовий прибуток (збиток)	75 228	127 960
3. Всього за активами балансу	1 295 968	1 069 715
4. Всього зобов'язань	533 565	387 407
5. Статутний фонд оплачен. повністю	300 000	300 000
6. Нерозподілений прибуток	0	73 638
7. Прибуток на кожну просту акцію	0	—
8. Дивіденди сплач. на просту акцію	0	—

—Президент: Салунов Д. О., вища, у 1986 р. — КДУ, економіст-міжнародник, стаж роботи — 16 р. (на керівній посаді — 7 р.);

Заст. ген. директора: Шевченко М. Я., вища, у 1985 р. — КДУ, філолог, стаж роботи — 17 р.;

Гол. бухгалтер: Деледівка Г. Д., серед. спеціальна, у 1968 р. — Молд. планово-економ. технікум; 84-86 рр. — курси підвищення кваліфікації, економіст, стаж роботи — 28 р. (гол. бухгалтером — 19 р.).

Всього працівників КБ — 19 осіб. Всього акціонерів КБ — 7.

Виключний предмет діяльності — здійснення операцій з випуску та обігу цінних паперів (Дозвіл МФУ від 14.06.94, № 313 і Ліц. ФДМУ від 27.06.96, № 40) на біржовому і позабірж. фонд. ринку України, зокрема: купівлі-продажу акцій (на комерційних і комісійних засадах); купівлі-продажу і отримання доходу від погашення ОВДП України (на комерц. і коміс. засадах) - за угодами з вітчизняними та іноз. особами. За участю КБ створено «УФБ», «МФС», «ПФТС», etc КБ відкрита кредитна лінія з лімітом до 1,2 млн. грн.

За результатами першої (Свід. МФУ від 20.06.94 р., № 242/1/94) та другої (Свід. МФУ від 15.01.96, № 30/1/96) емісій, КБ емітовані виключно прості іменні акції номіналом 1,00 грн. у кількості, відповідно, 1 і 299 тис. шт., які були розповсюджені за номіналом; 125 896 акцій — належить керівництву КБ.

КБ має право викуповувати та продавати власні акції. Дивіденди нараховуються у відсотках до номіналу акції і сплачуються за підсумками фінан. року, протягом місяця з дня винесення заг. зборами акціонерів КБ (надалі «ЗБОРИ») рішення про їх сплату.

Зборами (Протокол № 8)10.04.97 з метою збільшення стат. фонду та оборотних коштів КБ вирішено збільшити стат. фонд КБ та оголосити третю емісію — 200 000 прост. іменних акцій сер. А-3, № 000001—200000, номіналом 1.00 грн.

Передплата на акції третьої емісії здійснюється за юр. адресою КБ з 02.06.97 до 02.12.97 пакетами акцій, кратними 200 шт. Оплата акцій третьої емісії сторонніми особами здійснюється коштами за поточною курсовою ціною (до 10 грн. — за рішенням ради), протягом трьох роб. днів з дати укладення угоди; акціонерам КБ надається право передплатити акції третьої емісії за номіналом та оплатити їх коштами та іншими активами протягом року з дати завершення передплати. Якщо до 02.12.97 не будуть покриті передплатою всі акції третьої емісії, виноситься рішення про зменшення обсягів емісії до факт. передплаченої кількості акцій. Якщо обсяг передплати буде перевищувати оголошений, виноситься рішення про відмову у передплаті особам, замовлення яких перевищують попередньо обумовлений розмір емісії або про реєстрацію третьої емісії відповідно до фактичного її обсягу. Торговцям ц/паперами та їх афілійованим особам забороняється безпосередньо або побічно набувати у власність акції КБ. Акції КБ випускаються у папер. формі; за рішенням ради, акції КБ можуть бути знерухомлені.

Обсяг прав акціонерів КБ визначається чинним законодавством, статутом КБ та рішеннями зборів. Зокрема, акціонери мають право: брати участь в управлінні КБ і у розподілі прибутку КБ і одержувати його частку (дивіденди), а у разі ліквідації КБ —отримати ліквідаційну частку; отримувати інформацію про діяльність КБ, про виплату дивідендів тощо; вносити пропозиції щодо порядку денного зборів; пріоритетної та за пільгових умов передплати на акції КБ наступних емісій; користування послугами КБ за пільгових умов (при цьому серед акціонерів пріоритет мають засновники); без будь-яких обмежень повністю або частково розпорядитися належними їм акціями.

На обсяг прав того чи іншого акціонера не впливає той факт, акції якої саме емісії є у його власності та яким чином вони були набуті у власність (під час первинного розміщення чи на вторинному ринку), а також особа акціонера (нацналежність) і/або курсова вартість акцій та час надбання акцій у власність тощо. P. S. Можливі фактори ризику в діяльності КБ: погіршення політ. і економ. передумов діяльності в Україні, зокрема на фонд. ринку.

Уважаемые акционеры!

Правление ОАО «ОЛИМП-КРУГ» приглашает вас принять участие в общем собрании акционеров, которое состоится 8 июля 1997 года по адресу: Одесса, ул. Варненская, 4-А, в помещении кинотеатра «Москва» (проезд троллейбусами № 9, 10, автобусами № 210, 108 до остановки ул. Терешковой).

Начало собрания — в 14.00.

Регистрация акционеров будет проводиться по указанному адресу 8 июля 1997 года с 10.00 до 13.30.

Повестка дня:

1. **Информация о работе ОАО за 1996 год.**
2. **Утверждение изменений и дополнений к уставу ОАО и утверждение его новой редакции.**
3. **Выборы наблюдательного совета.**
4. **Выборы председателя и членов правления.**
5. **Выборы ревизионной комиссии.**
6. **Утверждение нормативных актов.**

Для участия в собрании необходимо иметь при себе паспорт или другой документ, удостоверяющий личность, а представителю акционера — паспорт и доверенность, оформленную соответствующим образом.

Дополнительную информацию можно получить по телефону: (0482) 32-95-96.

Правление ОАО «ОЛИМП-КРУГ».

ООО «Автозапчасти» объявляет о своей ликвидации. Все претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления. Тел. 295 34 05.

Інформація про третій випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Південно-Східне регіональне виробниче об'єднання «ЦВЕТМЕТ»

1. Характеристика емітента

1.1. Фірмова назва — відкрите акціонерне товариство «Південно-Східне регіональне виробниче об'єднання «Цветмет» (ВАТ «ПСРВО «Цветмет»).

1.2. Код ЗКПО 00 195 920

1.3. Місцезнаходження емітента: Україна, 320005, Дніпропетровськ, вул. Кірова, 16.

1.4. Емітент зареєстрований 17 листопада 1995 р. виконкомом Дніпропетровської міської ради народних депутатів, реєстраційний № 11-123-АТ.

1.5. Предметом діяльності емітента є збирання, заготівля, первинна і металургійна переробка, купівля і продаж лому та відходів кольорових і чорних металів, у тому числі шляхом відкриття пунктів прийому металолому, вторинних металів від населення за готівку і в обмін на товари; виготовлення і обслуговування устаткування для заготівлі та переробки металолому і вторинної сировини; виробництво продукції промислового призначення і товарів народного споживання; виробництво продукції сільського, лісового, рибного та інших видів господарств для задоволення потреб акціонерів та населення; промислове будівництво, будівництво житла та інших об'єктів соцкультпобуту.

1.6. Загальний обсяг зареєстрованого статутного фонду 8 007 554 гривень поділений на 32 030 216 простих іменних акцій номінальною вартістю 25 коп.

1.7. Чисельність працюючих на 01.01 1996 р. — 310 чоловік, на 01.01 1997 р. — 490 чоловік.

1.8. Службові особи емітента: голова правління —Гончаренко Володимир Іванович, освіта — вища, інженер-механік, трудовий стаж — 23 роки; головний бухгалтер — Кучер Людмила Олександрівна, освіта — вища, бухгалтер, трудовий стаж — 22 роки; голова ревізійної комісії — Мірошник Олена Олександрівна, освіта —вища, економіст, трудовий стаж — 22 роки.

1.9. Баланс емітента (тис. грн.) за станом на:

	на 01.01.97 р.	на 01.04.97 р.
АКТИВ		
І. Основні засоби та інші позаоборотні активи.	282,4	8 211,5
ІІ. Довгострокові активи.	4 784,0	3 894,8
ІІІ. Грошові кошти, розрахунки й інші активи.	3 332,7	5 024,2
БАЛАНС	*16 399,1*	*17 130,5*
ПАСИВ		
І. Джерела власних і прирівнених до них коштів	9 542,1	10 436,5
ІІ. Довгострокові пасиви.	—	—
ІІІ. Розрахунки та інші пасиви	6 857,0	6 694,0
БАЛАНС	*16 399,1*	*17 130,5*

Кредиторська заборгованість становила на 01.01 1997 р. 4 665,0 гривень, на 01.04 1997 р. — 5 482,7 гривні, дебіторська заборгованість відповідно — 3 154,5 і 4 601,6. Балансовий прибуток — 1 308,5 і 442,8 гривні. Простроченої заборгованості кредиторам і за платежами до бюджету на момент прийняття рішення про третій випуск акцій ВАТ «ПСРВО «Цветмет» не має.

За 1996 р. випущено товарної продукції — 17 813 т на суму 6 506 000 гривень. Реалізовано продукції на суму 656 000 гривень. Введено в дію основних фондів на 129 000 гривень.

2. Планований порядок емісії цінних паперів

2.1. Рішення про третю емісію акцій прийнято правлінням товариства (протокол № 12 від 14 березня 1997 р.).

Обсяг емісії 992 446 гривень, що означає збільшення статутного фонду до 9 000 000 гривень. Усього випускається 3 969 784 прості іменні акції. Номінальна вартість 0,25 гривні. Акції прості іменні №№ 32 030 217 — 36 000 000 серії ЦМ-2 (третьої емісії). Акцій на пред'явника і привілейованих не передбачається.

2.2. Збільшення розміру статутного фонду здійснюється з метою залучення інвестицій для технічного переоснащення виробництва.

2.3. Права і обов'язки акціонерів, які стають власниками акцій третього випуску, визначаються статтями 10 та 11 Закону України «Про господарські товариства» та Закону України «Про власність».

2.4. Початок передплати — 5 червня 1997 р., закінчення — 15 серпня 1997 р. Передплата відкрита, здійснюється за місцезнаходженням емітента пакетами з мінімальним розміром 200 штук акцій.

Особи, які передплатили акції, повинні внести на рахунок емітента номер 2 467 772 у Червоногвардійському відділенні «Проміивестбанку» м. Дніпропетровська 100% вартості передплачених акцій. Після цього вони отримують письмове свідоцтво, яке підтверджує внесений ними вклад.

У разі перевищення передплатою розміру випуску комісія з передплати відхиляє заяви, що надійшли останніми.

Емісія вважатиметься здійсненою, якщо 60% акцій буде розміщено за час передплати. При невиконанні цієї умови емітент повертає передплатникам внесені кошти протягом 30 діб по закінченні передплати. Повернення здійснюється за місцем знаходження емітента.

Акції реалізуються за ціною, яка буде формуватись на підставі попиту та пропозиції.

2.5. Нарахування і виплата дивідендів за акціями ВАТ «ПСРВО «Цветмет» здійснюється згідно з діючим зконодавством за рахунок прибутку емітента, який залишається у його розпорядженні після сплати податків, і в порядку, установленому зборами акціонерів товариства.

3. Перелік і результати попередніх емісій:

ВАТ «ПСРВО «Цветмет» в 1995 р. здійснило першу емісію в процесі приватизації, яка була зареєстрована Міністерством фінансів України 21 грудня 1995 р., реєстраційний № 592/1/95, у розмірі 3 613 190 гривень під номерами 1 — 14 452 760, серії ЦМ.

Друга додаткова емісія акцій серії ЦМ під номерами 14 452 761 — 32 030 216 здійснена на суму 4394364 гривень у зв'язку з індексацією основних фондів на 01.04.96 р., зареєстрована Державною комісією з цінних паперів і фондового ринку 19 березня 1997 р., реєстраційний № 249/1/97.

Всі випущені емітентом акції є простими іменними і мають номінальну вартість 0,25 гривні.

4. Фактори ризику

Факторами ризику, що впливають на діяльність ВАТ «ПСРВО «Цветмет», є недосконаліть законодавчої бази України у сфері фондового ринку і підприємницької діяльності, інфляційні процеси в економіці України, форс-мажорні обставини. Покупець сам несе відповідальність за прийняття рішення про інвестування власних коштів.

Голова правління В. І. ГОНЧАРЕНКО.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСК АКЦІЙ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДНІПРО-СПЕЦГІДРОЕНЕРГОМОНТАЖ»

Відкрите акціонерне товариство «Дніпро-Спецгідроенергомонтаж»створено шляхом об'єднання майна засновників та їх підприємницької діяльності на основі Закону України «Про господарські товариства».

Засновниками товариства є акціонери закритого акціонерного товариства «Дніпро-Спецгідроенергомонтаж» та відкритого акціонерного товариства «Спецгідроенергомонтаж» (Росія).

Юридична адреса: 258300, Україна, Канів Черкаської області, вулиця Леніна, 129-А.

Колектив товариства складають колишні робітники створеного 1955 року Дніпровського монтажного управління всесоюзного тресту «Спецгідроенергомонтаж». За період роботи в Україні управлінням змонтовано гідросилове і вантажопідйомне обладнання для Дніпровського та Дністровського каскадів ГЕС та ГАЕС, Каховської зрошувальної системи, насосних станцій захисних споруд Києва, каналу Дніпро-Донбас, а також змонтовано більше як 450 тисяч тон трубопроводів сталевих і залізобетонних конструкцій для енергетичних, водогосподарських і промислово-господарських об'єктів України.

Після приватизації майна і перетворення в 1990 році всесоюзного тресту «Спецгідроенергомонтаж» на акціонерне товариство, управління перетворено на Дніпровську філію акціонерного товариства «Спецгідроенергомонтаж», яку в жовтні 1991 року було перетворено на акціонерне товариство «Дніпро-Спецгідроенергомонтаж», а з травня 1995 року — на відкрите акціонерне товариство «Дніпро-Спецгідроенергомонтаж», зареєстроване рішенням Канівського міськвиконкому Черкаської області 15 травня 1995 року № 132 зі статутним фондом 320 тисяч гривень.

На цей час товариство виконує монтажні роботи на Південно-Українському енергокомплексі, Дністровському каскаді ГЕС та ГАЕС, проводить капітальний ремонт та реконструкцію Дніпровського каскаду ГЕС та інших об'єктів на території України. Роботи виконують 11 філій та підрозділів акціонерного товариства.

Основні напрями діяльності товариства:

—монтаж, наладка, реконструкція і капітальний ремонт гідросилового і гідромеханічного устаткування, будівельних і технологічних кранів, гідротехнічних і водогосподарських споруд, промислових, транспортних і сільськогосподарських об'єктів;

—виконання загальнобудівельних робіт в промисловому і цивільному будівництві;

—виготовлення, доставка і монтаж металевих, залізобетонних конструкцій і трубопроводів різного призначення, включаючи газопроводи;

—виготовлення, доставка і монтаж комплектувальних виробів, гідромеханічного, енергетичного та електротехнічного, підйомно-транспортного та іншого технологічного обладнання і його вузлів;

—здійснення транспортно-експедиційних та інших робіт та послуг.

Ліцензія на здійснення робіт є.

Середньоспискова чисельність робітників товариства — 652 чоловіки.

Генеральний директор — Поліваний Віктор Данилович, освіта вища, кваліфікація — інженер-економіст, стаж роботи 36 років.

Головний бухгалтер — Васильєва Надія Миколаївна, освіта середня спеціальна, кваліфікація — бухгалтер, стаж роботи 19 років.

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІ РЕЗУЛЬТАТИ:

тис. грн.

	1996 р.	I кв. 1997 р.
виконаний об'єм робіт і послуг	5862	1579
реалізація	4243	1041
балансовий прибуток	891	247
заборгованість на кінець періоду		
—дебіторська	2430	2406
—кредиторська	3729	2652

БАЛАНС ПІДПРИЄМСТВА	на 1.01.97 р.	на 1.04.97 р. тис. грн.
АКТИВ		
1. Основні засоби та необоротні активи	1275	1414
2. Запаси і витрати	2525	2880
3. Грошові засоби, розрахунки, інші витрати	2538	2860
4. Збитки	35	8
БАЛАНС	*6373*	*7162*
ПАСИВ		
1. Джерела власних засобів	2170	2308
2. Довгострокові пасиви		
3. Розрахунки та інші пасиви	4203	4854
БАЛАНС	*6373*	*7162*

За рішенням зборів засновників (протокол № 5 від 24 квітня 1996 року) ВАТ «Дніпро-Спецгідроенергомонтаж» випускає прості іменні акції.

Емісія здійснюється з метою створення статутного фонду, умов для успішної господарської діяльності товариства. Статутний фонд внаслідок емісії становитиме 320000 (триста двадцять тисяч) гривень.

Випускаються прості іменні акції в кількості 640000 (шістсот сорок тисяч) номінальною вартістю 50 копійок на загальну суму 320000 гривень. Привілейованих акцій немає. Емісія акцій здійснюється серією А під номерами 000001 — 640000.

Акції розміщуються серед засновників згідно з Установчим договором після реєстрації випуску в Державній комісії з цінних паперів та фондовому ринку за адресою: Черкаська область, Канів, вул. Леніна, 129-а.

Першочергове право на придбання акцій нової емісії мають акціонери товариства. Реалізація акцій за рахунок приватизаційних майнових сертифікатів не здійснюється.

Акціонерам, які повністю сплатили вартість акцій, видається сертифікат на сумарну вартість акцій, яка перебуває в їх власності.

Дивіденди на випущені акції виплачуються один раз на рік у строки і розмірах відповідно до рішення річних зборів акціонерів за підсумками фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за рік за адресою: Україна, 258300, Канів Черкаської області, вулиця Леніна, 129-а, або шляхом перерахування на розрахунковий рахунок акціонера за його письмовою заявою.

Акціонери мають право брати участь у загальних зборах особисто або через уповноваженого представника. Одна акція дає право одного голосу. Акціонери мають право отримати дивіденди від діяльності товариства, а також інші права, передбачені законодавством України і статутом.

Фактори ризику:

політична та економічна нестабільність;

зміни в законодавстві та в оподаткуванні.

Розміщення акцій здійснює емітент.

Довідки за телефоном (04736) 2-45-02.

Уточнення до інформації про випуск акцій ВАТ «Енергетичне та нафтове обладнання», опублікованої в «ГУ» № 85 від 20.05.1997 р.

П. 3. абзац 9 «День початку продажу акцій — 30 травня 1997 року».

П.4 абзац 1 «Акціонерне товариство здійснило першу емісію акцій на загальну суму 18750 гривень».

Свято

Попереду «депутат» і два його помічники з трембітами

Сьогодні — день святого Миколая Чудотворця, «другого після Бога людського заступника на землі». Миколая святкують двічі: зимового — 19 грудня, весняного —22 травня, що є ознакою уваги й поваги. Антитеза Миколаєві — Касян, якого відзначають раз на чотири роки, 29 лютого. Коли вірити народним оповідкам, Миколай і Касян — два вельми різні соціально-психологічні типи. Ось що з цього приводу розказували на Харківщині: «Касян за панича убрався і пішов до Бога скаржитися на людей.

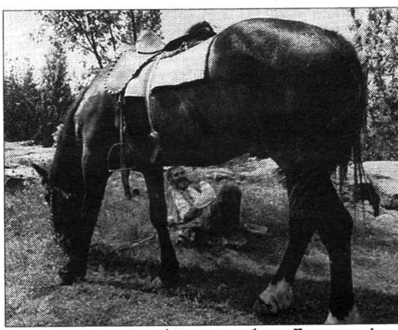
— Вони Миколу шанують, а мене й не згадують!

Бог каже до янголів: покличте мені святого Миколу! Нема його, відповідають янголи, пішов на Чорне море людей рятувати. Почекали. За якийсь час Бог знову посилає янголів за Миколою. Нема, кажуть, на землі од пожежі людей рятує. Почекали ще. Утретє Бог посилає янголів. Нема, кажуть, кайдани розбиває, козаків з турецької неволі визволяє. Аж за четвертим разом з'явився він перед Богом — у старій свиті, мотузком підперезаний, чоботи в болоті, руки в багні.

— Де ти був? — питає Бог.

— Помагав мужикові воза з багна витягнути.

— Ось бач, за що його шанують люди, — звернувся Бог до Касяна. — Він на землі діло робить, а ти паном одягнувся і на небі кутки обтираєш!»

Нині сказали б «чиновником одягнувся».

Найурочистіше святкували весняного Миколая на західному терені. Але шанували й на півдні. Відомий факт, що козаки перед походом справляли молебень Богородиці та Миколі Угоднику. Чорноморці вірували, що їх супроводжує два Миколи — морський, котрий керує кораблями, й мокрий — володар вод. Найпишніше відзначали весняного Миколая гуцули. Ще й дотепер зберігся давній обряд «полонинського ходу» — перегін тварин на високогір'я. Попереду отари йшов «депутат», себто голова пастухів, і два його помічники з трембітами. За ними стадо, потім дорослі й діти. На полонині «депутат» розпалював за допомогою кресала «живий вогонь», що має горіти до кінця пастушого сезону.

По всій Україні з цим святом в'яжеться перший вигін коней на пасовиська. «Ярий Микола — опікун коней і свято конюхів». Господарі виводили коней на майдани, піп робив спеціальну відправу. Після цього вершники учиняли скачки — «щоб нечиста сила коней не мучила». До жовтневого перевороту на весняного Миколу зголошували за наймом робітників, так званих строкачів. Переважно це робили на Херсонщині. Вони працювали до Покрови — 14 жовтня.

Усе сказане підтверджує й приказка: «Прийшов Миколай — коней випасай». До речі, лише з Миколиного дня «тепло на землю спустилося» по-справжньому. До Миколи батьки застерігали дітей: «До весняного Миколи не купайся ніколи». Так само не можна було сіяти гречки та стригти овець. Інших істотних стережень в етнографів нема. Щоправда, на Бойківщині в цей день постили — за здоров'я худоби.

А у нас

Наші громадяни можуть укладати парі на французьких бігах

Завдяки досягнутій угоді між біговими товариствами Франції та України починає діяти проект «Кінноспортивна лотерея «Парі-трійка». Ця лотерея азартна, але мета її благородна: поліпшення розвитку українського конярства, яке переживає тяжкі часи. Харківський та Одеський іподроми працюють не на повну силу, Львівський простоює. Повноцінне життя лише у Київського, який цього року, до речі, святкує 130-річчя. Тим часом в Україні 14 конезаводів і племінних ферм, які розводять рисисті та скакові породи. Французи щиро вірять, що на прибутки від телевізійного тоталізатора конярство України може досягти європейського рівня.

Герць презентує храми

Заслужений художник України, лауреат Шевченківської премії Юрій Герць презентував в Ужгороді 50 робіт із зображенням храмів. Герць розробляє цю тематику давно, тому відтворив навіть ті храми, що були знищені часом або ж атеїстичним духом попередніх десятиліть. А є і такі, що збереглися донині й цінуються як шедеври карпатської дерев'яної архітектури. Ще приблизно стільки ж таких картин залишилися в майстерні художника.

Беркут: лебедина пісня

Велетенського беркута розмахом крил три метри побачив буковинець Олександр Петращук. Мешканець села Банилів-Підгірний був вражений, бо добре знав, що цей гордий птах, який наганяв жах на всіляку дичину, несподівано перевівся. Може, через якийсь невідомий людині мор. А може, мігрував до місць, багатших на харч. Навіть єгері не пам'ятають, коли востаннє бачили живого беркута на Буковині. Птах Петращука не став радісним винятком з сумного правила. Беркут був мертвий. Очевидно, останній буковинський беркут, полюючи вночі, налетів на гостре каміння. Олександр виготовив з нього опудало й передав до школи. Хай діти запам'ятають.

Фужер без ніжки, інопланетян і картоплі

Відвідали інопланетяни Гуцульщину чи ні? Це філософське запитання зависло в повітрі після того, як Марія Букатчук із Кобак посадила картоплю. Зробила вона це звечора, а вранці серед грядок побачила акуратно викопану яму, що мала обриси конусоподібного фужера без ніжки. Діаметр — 70 сантиметрів, глибина — майже півтора метра. Стінки наче виліплені рукою гончара, а на самому дні — отвір діаметром десять сантиметрів невідомої довжини-глибини. Голова сільради і сусід Букатчуків зазирнули до ями і одразу поплатилися за надмірну цікавість: воронка проковтнула їхні окуляри. Навколо ями не виявлено жодних загадкових слідів. Але й нема викинутої землі. Селом поповзли чутки. Одна з версій: землю взято з космосу задля проби. Разом з картоплею.

Біля фантастичної ями вже побували районна комісія з надзвичайних ситуацій, архітектор і навіть санітарний лікар. Чекають на столичних уфологів.

Пес Барбос і вічний крос

Запитуєте — відповідаємо

Зібралися в мене друзі й виникла розмова про самогоноваріння. Одні доводили, що є спеціальна постанова, яка дозволяє виготовляти самогон для власних потреб. Заборонено лише на продаж. Інші заперечували. Хто з нас має рацію?

Іван СЛИВИНСЬКИЙ.

Димитрів-2 Донецької області.

Як повідомили в Міністерстві внутрішніх справ, декілька років тому це питання справді постало в парламенті. Були дебати, але далі цього справа не пішла. Тож правоохоронні органи у ставленні до підпільного Кіндрата, як і раніше, керуються статтею 176 Адміністративного кодексу України, яка має назву «Виготовлення, зберігання самогону та апаратів для його виroблення». Згідно з її буквою виготовлення або зберігання, хай навіть і без мети продати спраглому сусіді самогону чи іншого міцного напою домашнього вироблення (так само як і самогонного апарату) тягне накладання штрафу в розмірі від 51 до 170 гривень. Знято лишень пункт про кримінальну відповідальність за рецидив. В умовах, коли крамниці завалено відносно недорогим питвом на будь-який смак і колір, ризикований фах підпільного Кіндрата може відійти в минуле. Або здрібніти у вузькому колі гурманів.

Де мій законний чорний пістолет?

Дозволити чи ні українцеві носити зброю «з метою самозахисту». І не тільки

Складна криміногенна обстановка в Україні наштовхує на обмірковування перспектив радикального самозахисту. Один з найбільш поширених і досить традиційних для розвинених країн способів самозахисту — дозвіл на носіння зброї. У парламенті України на порядку денному стоїть розгляд закону «Про зброю». Однак у громадській думці України поки що переважає доволі стримане ставлення до тези: де мій чорний пістолет? За результатами соціологічного опитування «Омнібус», проведеного за репрезентативною республіканською вибіркою (1200 чоловік) «СОЦІС-Геллап», більш як половина опитаних (53 відсотки) вважають, що в Україні не можна дозволити носити зброю, хай би і з метою самозахисту. Кожний третій опитаний підтримує такий дозвіл, а 11 відсотків чіткої думки ще не мають.

Статистичний аналіз свідчить про існування певного зв'язку між тим, що називають соціально-демографічними показниками, та ставленням до зброї. Позитивніше до неї реагують чоловіки, молодь, мешканці міст (надто столиці) та опитані, в яких нема дітей. Відповідно, негативніше висловлюються жінки, люди передпенсійного та пенсійного віку, респонденти з низьким рівнем освіти, мешканці сіл та опитані, в яких є діти.

Однозначно хіба те, що проблема досить складна. У такому суспільстві, як наше, є загроза того, що зброю можуть використати не лише з метою самозахисту. Тож парламентським соломонам доведеться приймати рішення, зваживши, до якої міри очікувана користь переважить можливі негативні наслідки.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280663.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311087.